

Het spookend weeuwtje : blyspel

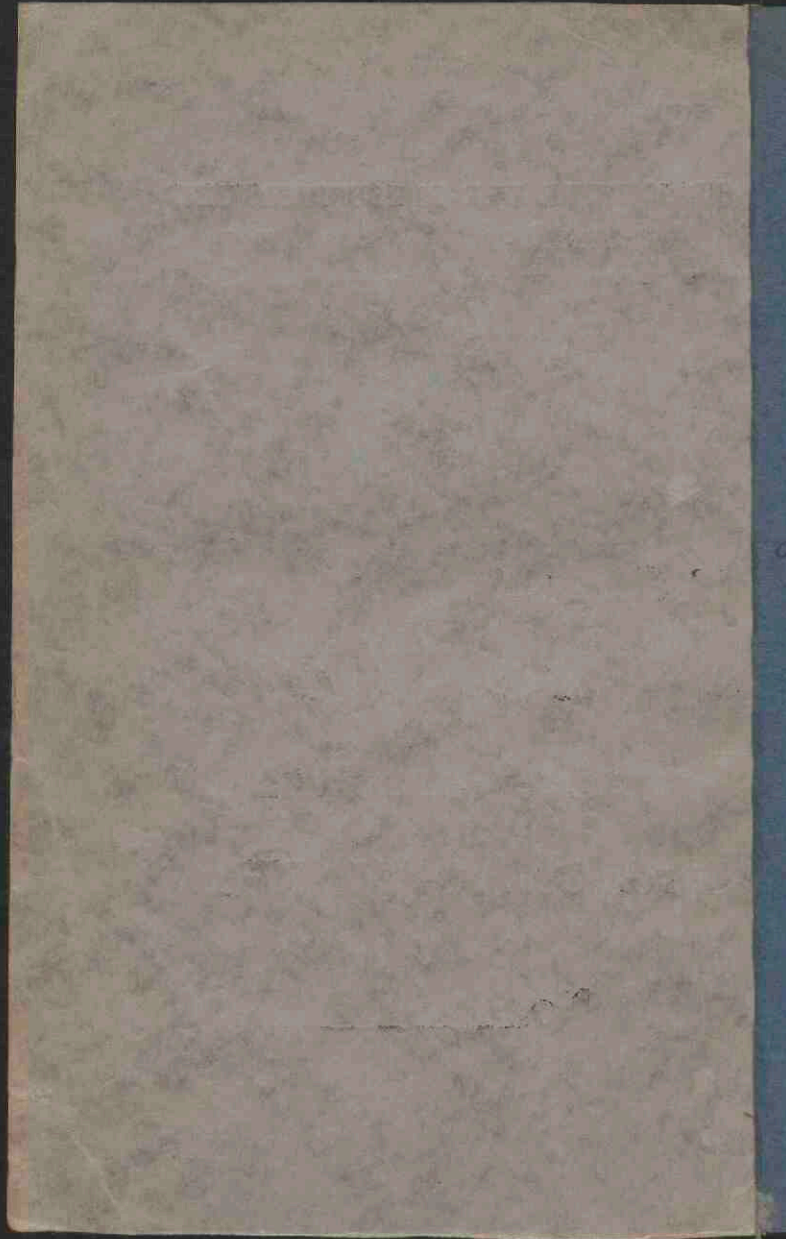
<https://hdl.handle.net/1874/370261>

BIBLIOTHEEK DER RIJSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

**Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL**

No. 676

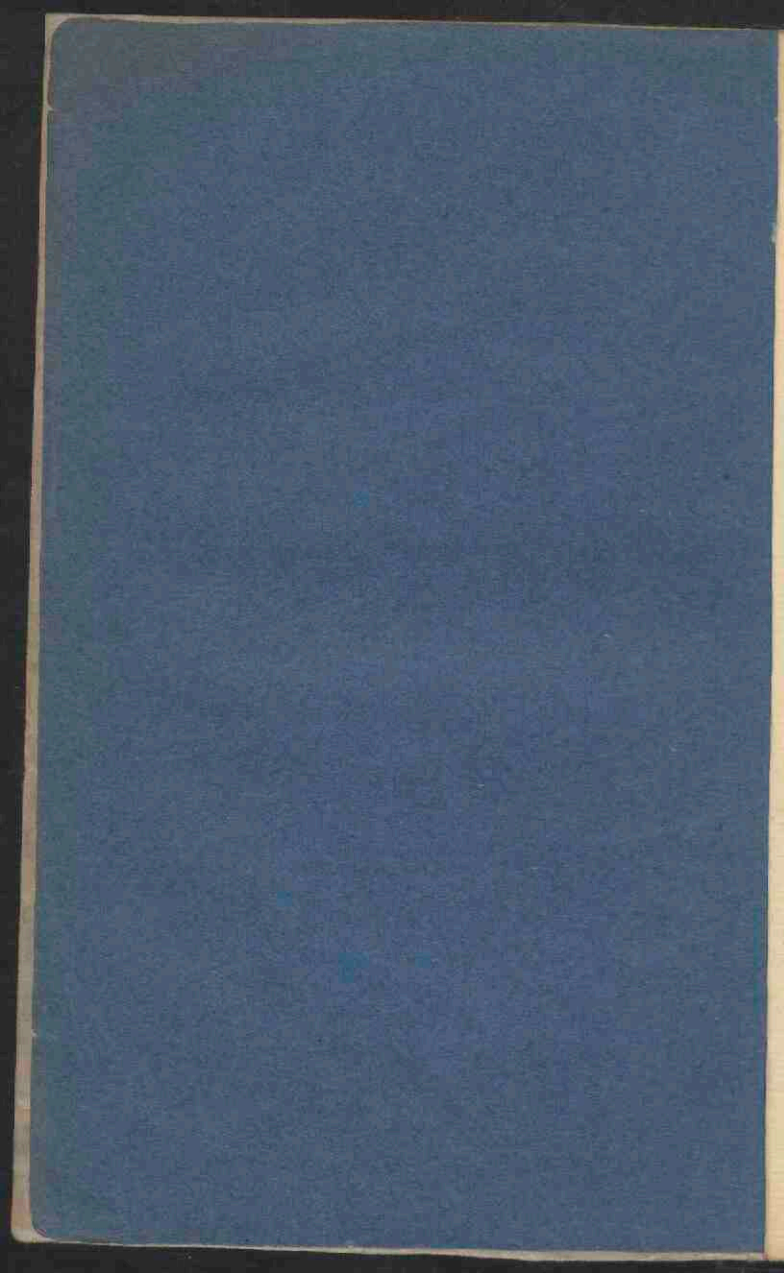
Dr J. G. Wabel
N 1013.

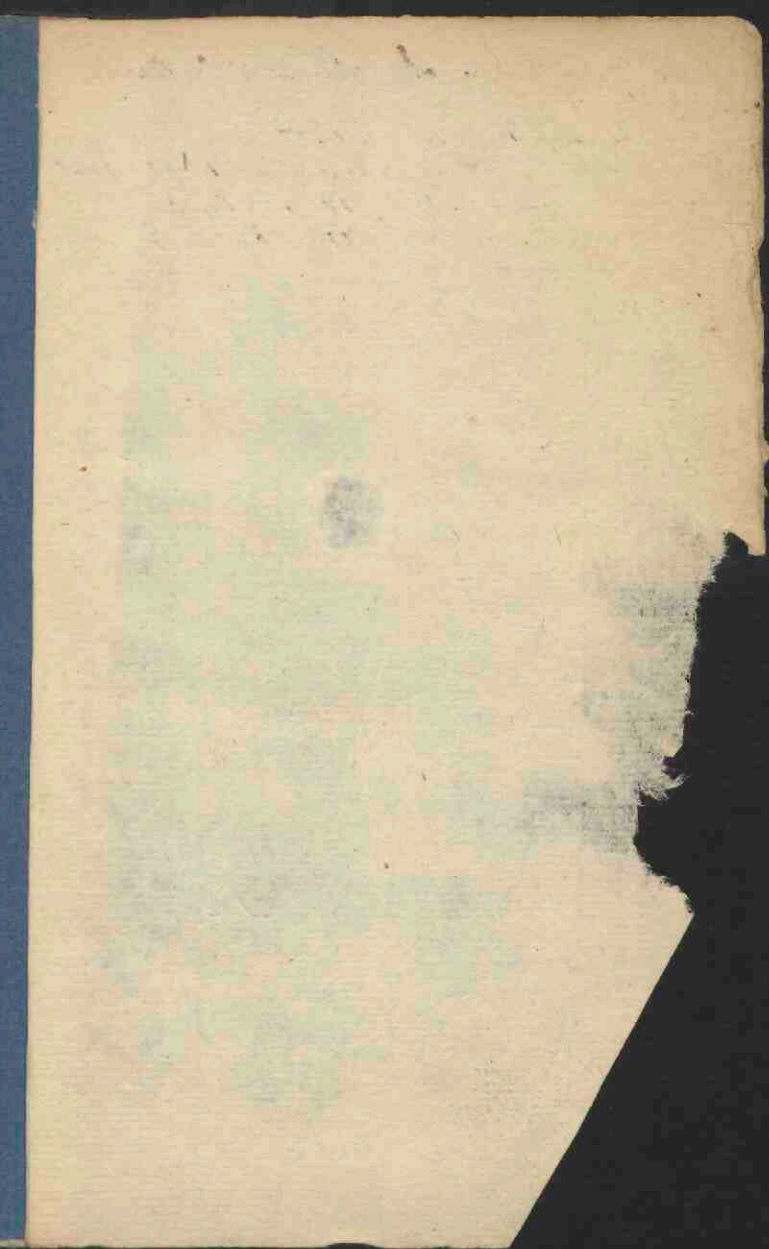
Het Spookland

treentje

door

Dr. L. Meyer

De schrijver is St. Ludewijg. Meyer

De tweede druk is van 1644

Deurp volgt een uitgave van 1697, Amsd. 2°

heruitgave van 1706 Amsd. 3°

e. derde uitgave van 1713 Amsd. 3°

en 1720 Amsd. 5°.

P.

The Mule
676

H E T
S P O O K E N D
W E E U W T J E .

B L T S P É L .

De Vierde Druk, mérkelyk verbéterd.

NIL VOLENTIBUS ARDUUM

T E A M S T E R D A M ,

Gedrukt voor het KUNSTGENOOTSCHAP,
én te bekomen by de Erven van J. LESCAILJE, énz.

Met Privilegie. 1715.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

B E R I C H T.

 Et KUNSTGENOOTSCHAP érként geene Drukken van dit Blyspél, HET SPOOKEND WEEUWTJE, nóch van geene andere hunner Wérken, die naagebootst zyn; óf verder naagedrukt mogten worden, door de Weduwe van *Michiel de Groot*, óf de Erven van *Albert Magnus*, én andere baatzuchtige ménfchen; dewylze in alle deelen, flor-dig én gebrekkelyk bevonden worden.

Alle de andere Wérken van het KUNSTGENOOTSCHAP, zo als die by den hédruk, verbeterd, in 't licht gegeven zyn, vindt men by de Erven van *JACOB LESCAILLE*, én élders by de Boekverkoopers, hier, én in de andere Stéden.

COPYE van de PRIVILEGIE.

De Staaten van Holland ende Westvriesland, *Doen te wisten*, Alzo ons verdoond is by die van het *Konstgenootschap* NIL VOLENTIBUS ARDUUM, tot Amsterdam, hoe dat zy Supplianten, op 't voorbeeld van Italiaansche, Engelsche en Fransche Academiën, voor veele Jaaren, met zorg, moeiten, en ongemeene kosten, hun Kunstgenootschap hadden opgerecht tot opbouwning en voortsetting van de Nederduitsche Taale en Dichtkunst; ten welken einde de Supplianten, en hun Konstgenootschap, door ons op den 14 van Maart, 1691. was begunstigt by continuatie van hunne voogaande Privilegie of Oÿtroy, om geduurende den tyd van vyftien Jaaren, alle hunne Werken, en die derzelver Leden, als toen reeds gemaakt, gedrukt, en ingevolge van tyd verder te maaken, te drukken, herdrukken, uit te geeven, en te verkoopen, en zulks by uitsluiting van alle anderen, onder wat pretext, dat het ook zoude mogen weezen, alleen te mogendrukken, herdrukken, uitgeeven en verkoopen in zodanigen formaat, en Taalen, als het de Supplianten geraaden zoude vinden, en dat op zulke straffen, of peenen voor de Contraven-teurs als breeder by 't voogaande Oÿtroy uitgedrukt stont. En dewyl de gemelde Onze Privilegie op den 14. dezer Maand Maart, stont te expireeren, en zy Supplianten gaarne in hunne arbeid en yver zouden volharder, en groote onkosten hadden gedaan, dagelyks doen, en vervolgens doen zouden, onder andere met het uitgeeven van eene Nederduitsche Grammatica, gelyk ook met hunne werken te verciereen met titelprenten, en andere kopere kunstplaatjen, en Muzykstukken, naar vereisch der zaaken: En beducht zynde, niet zonder reden, dat eenige baatzokende Menschen, op de eene of andere wyze, tot onluisteringe hunner werken, en groote schade en nadeel der Supplianten, hen daar in zouden zoeken te onderkruipen, methunne werken in 't geheel of ten deelen, met, of zonder het Muzyk, en de kunsttitels, en andere prenten na te doen maaken, drukken, verkoopen, of veruilen; vinden de Supplianten zich genoorzaakt haat wederom te keeren tot ons, verzoekende dat het onze goede geliefte mogte zyn, de Supplianten met onze privilegie als boven gemelt te begunstigen voor den tyd van Vyftien verjkomende Jaaren, om geduurende den zelven tyd alle de voorschreven werken, in zodanigen formaat en taale, reeds gemaakt, gedrukt, en ingevolge van tyd verder te maken, alleen te mogen drukken, herdrukken, uit te geeven, en te verkoopen, en zulks by uitsluiting van alle anderen, onder wat pretext dat het ook zoude mogen weezen, en dat op zulke straffen en peene. en Confiscatie van alle zodanige nagedrukte Exemplaren, tegens de Contraven-teurs te stellen, als wy zouden achten te behooren, en vereischt te zyn, ten einde de Supplianten in toekomende mogen erlangen volstreker effect van ons voorschreeven Oÿtroy, als zy tot noch toe hadden genoten, ter zaake van baatzuchtige lieden, niet tegenstaande onze voorige verleende Oÿtroyen, haer niet hadden ontzien verscheiden van 't Kunstgenootschaps werken en derzelver Leden, te hebben doen nadrukken, en de Contraven-teurs daar over door de Supplianten niet gecalanceert, en in rechten betrokken waaren, om in geen zwaarder kosten te vervallen, als de boe-

ten als toen daar op gestelt hadden kunnen goed maken. ZO IS 'T, dat wy de zaaken en 't verzoek voorschreeven overgemerkt hebbende en genegen weezende ter beede van de Supplianten uit onze rechte wetenschap, Souveraine magt en Authoriteit dezelve Supplianten geconfenteert, geaccordeert en Geotroyeert hebben, Consenteeren, Accordeeren, en Ootroyeeren mits deezen, dat zy gedurende den tyd van *vyftien eerst achter een volgende Jaaren*, alle de voorschreeven werken by continuatie binnen de voorlz. onze Landen alleen zullen mogen drukken, uitgeeven en verkoopen, verbiedende daarom alle en een iegelyken *alle dezelve werken in 't geheel of ten deele* naa te drukken, ofte elders naa gedrukt, binnen dezelve onze Landen te brengen, uit te geeven ofte verkoopen; op de verbéurte van alle de naargedrukte, ingebrachte, ofte verkochte Exemplaaren, en een boete van *dris honderd guldens* daar en boven te verbeuren, te appliceeren een derde part voor den Officier, die de callangie doen zal, een derde part voor den Armen der plaatsé daar 't casus voorvallen zal, en 't resterende derde part voor de Supplianten; In dien verstande, dat wy de Supplianten met deeze onze Ootroye alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van haare schade, door't nadrukken van alle de voorschreeven werken, daar door in geenige deelen verstaan den inhouden van dien te authorigeeren ofte te advouëeren, en veel min 't zelve onder onze protectie en bescherminge, eenig meerder Credit, aanzien, ofte reputatie te geeven, nemaar de Supplianten, in cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influëeren, alle 't zelve tot haaren lasten zullen gehouden wezen, dat by aldien zy deezen onze Ootroyen, voor alle de voorschreeven werken zullen willen stellen, daar van geen geabbrevieerde, ofte gecontrabeerde mentie zullen mogen maaken, nemaar gehouden zullen weezen, 't zelve Ootroy in 't geheel en zonder eenige omiffie daar voor te drukken, of te doen drukken, en dat zy gehouden zullen zyn een Exemplaar van alle de voorschreeven werken, gebonden ende wel geconditioneert, te brengen in de Bibliothek van onze Universiteit tot Leiden, ende daar van behoorlyk te doen blyken; alles op peene van 't effect van dien te verliezen. Ende ten einde de Supplianten deze onze Consenten en Ootroye moge genieten, als naar behooren, Lasten wy allen en iegelyken die 't aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoud van deeze laaten, en gebruiken, Cesse; ende alle belet ter contrarie. Gedaan in den Hage onder onzen grooten zeegele hier aan doen hangen, op den 24. Maart, in 't jaar onzes Heeren en Zaligmakers zeventien hondert en zeven.

A. HEINSIUS.

Ter ordonnantie van de Staaten,

SIMON VAN BEAUMONT.

VOOR.

V O O R R E D E.

Wij geven dit Spél voor de vierde maal in 't licht,
 Wop veele plaatsen verbeterd naar de aanmerkin-
 Wogen van wylen den Ed. Heere JOAN VAN VLOOS-
 WYK, Heere van Maare, dien wy het opge-
 draagen kadden. Op wiens raad wy ook de brieven, (die
 niet alle wég genomen konden worden, indien wy deeze
 stoffe in haar geheel wilden behouden) om hunne meenigte
 onaangenaam, ten deele verminderd, ten deele inge-
 krompen hebben, voor zo veel doenlyk was, én de over-
 geblevene in rym gebragt, met eene behandeling die het
 verdriet des Leezers kan voorkomen.

Daar was ook eenige aanmerking gevallen op de gemeen-
 zaamheid van Flip met zynen Heer Luidewyk; maar wy
 hebben dit niet kunnen besnoeijen, zonder een groot deel des
 vermaaks van het Spél wég te neemen: Ook hebben wy te
 minder zwaarigheid gevonden in die te behouden, omdat
 den Kunstkenneren bewust is dat van ouds méér vryheid én
 gemeenzaamheid aan den knechten toegestaan is, gelyk de
 Blyspélen van Grieken en Latynen getuigen, dan in de
 Treurspélen, daar ze niet geléden kan worden. Evenwél
 hebben wy'er veel van verkort, én in het maaken der ver-
 änderingen, echter de bondigheid betracht; én de Mode
 der kleederen, ter plaafse daar van dezélwe gesproken
 wordt, geschikt naar den hedendaagschen zavier. Het
 gewag ook der Toverye in Zwéden voorgevallen, hebben
 wy, als nu in vergeetenheid geraakt, uit het wérk gelaaten.

Wy gaan voorby de zörg door ons genoomen ontrént de
 wanschikkelykheid der Fransche stelling l'Esprit Follet, te
 verschikken, én ons Spél in alles te vormen tot een gewoeglyk
 Tooneelstuk dat het hooren én zien der Kenneren mogt ver-
 dienen.

Behalven alle de gemelde verbeteringen hebben wy by-
 zonderlyk in deezen Vierden Druk, op nieuw veele om-
 standigheden, naar de noodzaakelyke waarschynelykheid,
 met opmerking veränderd, én opgebelderd.

VER-

H E T
S P O O K E N D
W E E U W T J E.
B L T S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

JAKOBA, PIETER, SOFIA, KATRYN.

JAKOBA.

MAar rép je wat. Je moet een eind van kloppen
maaken.

Kom, Pieter, sammel niet, ik moet nóch an
d're zaaken

Bestellen, die je my hier door belét,

PIETER.

Die spyker nóch, Mèvrouw, én daar meê is het klaar,
Zie daar,

JACOBA.

Nu ras dan.

PIETER.

Dat 's gedaan. By gommen, is dat wêrken!
Ik zweet.

JACOBA.

Maar Pieter, zal nu niemand kunnen mérken;
Dat hier een' deur is.

PIETER.

Neen, gantsch niet,

A

JAN

2 HET SPOOKEND WEEUWTJE.

JACOBA.

En geeft zy geen
Geluid in 't open doen, óf in het sluiten?

PIETER.

Neen,
Mêvrouw, bezoek het vry, gy zult het zo bevinden.

JACOBA.

't Is goed. Ik durf daar méê myn' aanslag onderwinden.
Maar neem die groote boor, én maak hier noch een gat
By de op'ning van 't tapyt.

SOFIA.

Wel, Nichtje, waar toe dat?

JACOBA.

Om af te zien, wanneer men veilig in de kamer
Kan komen,

PIETER.

Is 't zo wél?

JACOBA.

Ja, Pieter; neem uw' hamer,
En al het wérktuig méê. Betaal hem ééns Katryn.

KATRYN.

Ik zal.

PIETER.

Goê nacht, Mêvrouw.

KATRYN.

Kom Pieter, ga met myn.

T W E D E T O O N E E L.

SOFIA, JACOBA.

SOFIA.

Maar Nicht, gy denkt ligt niet, dat deeze zwarte kleeden
't Afftêrven van uw' man, nóch pas een' maand verleeden,
Verbeelden, én daar by, hoe weinig dat u past
Zulk spél te speelen met uws Broeders vreemden gast.

J A.

J A K O B A.

Myn' waarde Moei, gy kent de vrolykheid myns harten.
 De gulheid myns gemoeds was nooit tót vuile parten
 Geneegen; maar ik bèn alleen gezind myn' jeugd
 Met vreugd te slyten, dóch behoudens eer, én deugd.
 Des wil myne aanslag niets oneerlyks toevertrouwen;
 Wanneer ze u is bekénd, zult gy ze daar voor houwen.
 Gy weet, hoe dat ik meêr om goed, én grooter staat,
 Als uit genegenheid op uwe, én Broeders raad
 Myn' overleeden' man getrouwd héb; én de smarte
 Van zyne dood daarom my weinig trék ter harte.
 My dunkt, ik héb al lang genoeg bedroefd geweest;
 De rouw verveelt my, ik bèn al te bly van geest.
 My staat die strakheid, dat gedwongen veinzen régen;
 Ik haak na vryheid, én héb in het hoofd gekreegen,
 Indien myn oogmérk wél wordt van 't geluk gediend,
 Het hart te peilen van myns Broeders grooten vriend,
 Die ons zo vreemt niet is als gy veelligt zoud peinzen;
 En om u van de zaak de waarheid niet te ontveinzen,
 Het is Heer Luidewyk.

S O F I A.

De Géldersche Edelman,
 Wiens Vader te Aarnhem woont?

J A K O B A.

Ja, 't is hem zélf, waar van
 Ik u zo dikwils met vermaak héb onderhouwen,
 Aan wien myn Broeder my van zin was uit te trouwen,
 Schoon 't Luid'wyk zélf niet wist.

S O F I A.

Wist hy het zélf niet?

J A K O B A.

Neen;

Hy was uitlandig; maar ik wierd 'er toe gebeên
 Van mynen Broeder, wien 't verzócht was van den Vader;
 Die op myn toestaan, deez' verbint'nis bei te gader
 Beslooten, én tot op zyn' weêrkomst onze trouw

A 2

Uit

Uitftellen. Lieve Moei, ligt was ik nu zyn' vrouw,
 Indien het fchip, waar meê hy keerde, in 't overkomen
 Van Genuë op Marfeilje in zee niet was genomen
 Van Turkfche Roovers, én al 't vólk tót buit gemaakt,
 En hy om 't leeven, zo de tyding kwam, geraakt.
 Hy is het, én de maar van zyne dood een loogen.
 Hy leeft, én heeft het oog der Rooveren bedroogen
 In Bootsgezéls gewaad, én is met twé, óf dry
 Ontkomen het gevaar der Turkfche flaverny;
 Die, hebbende in een' boot zich op de vlugt begeeven,
 Zyn eind'lyk te Toelon gelukkig aangedreeven.
 Zo kwam hy te Parys uit dat vervloekte land.
 En, vindende in 't gevolg van Vrankryks Afgezant,
 Die hérwaarts aankwam, goê bekwaamheid zich te voegen,
 Is hyden mórgen tót myn overgroot genoeg
 Hier aankomen, én ik bèn niet buiten hoop
 Een wég te vinden, dat hy deeze huwlyks knoop
 Vernieuwen zal, én ik met friffcher man vergeeten
 De droeve tyd, die 'k met een' zieken heb verfleeten.

SOFIA.

Is 't moog'lyk, Nicht, én is Heer Luidewyk niet dood?
 Weet gy het wel? Ik zórg, 't geluk is al te groot.

JAKOBA.

Broêr Ferdinand heeft my de gantsche zaak verflagen,
 En 'k heb hem zélf gezien met zonderling behaagen.
 De ftal zyns lichchaams tuigt zyn adelyk gemoed,
 En heeft myn doove min gezét in lichte gloed.

SOFIA

Gy hébt hem zélf gezien? hoe dorft gy dat beginnen?

JAKOBA.

Ik wift, dat de Afgezant van Vrankryk héden binnen
 Den Haag zou komen, én dat hy met al zyn' floet
 Te Ryswyk bleef, tot dat den Staat hem in 't gemoet
 Zou zénden naar gewoonte, om naa het middagmaalen
 Hem met de goude koets op 't prachtigfte in te haalen
 Dit wilde ik ook, dóch meest Heer Luidewyk gaan zien.

Ik kleed my uit de rouw; ik masker my; ik dien
 My van een' huurkoets, én om niet bekénd te weezen
 Verkleed Katryn zich ook, die 'k mede nam door 't vreezen,
 Dat ligt myn Broeder iets mogt mérken; als hy daar
 Den minsten toestél, dien hy kénde, wierd gewaar:
 Want my was wél bewuft, dat hy had voorgenomen,
 Te Rywyk zynen vriend te gaan verwellekomen.
 Ik kom daar, zie myn Broêr, die hem vast wélkom heet,
 Na zyn gezondheid vraagt, én zyn geleeden leed;
 Dat stót verlichtte om in een lang gesprék te treden,
 Zo dat ik hem kon zien van boven tot benéden,
 En hooren spreken naar myn zin, én met gemak
 Bespeuren, wélk een geest in dat schoon lichchaam stak;
 Dóch wélk een onderscheid bevond ik in zyn weezen
 By 't schildery daar op hy my was aangepreezen!
 Ik kan niet zéggen, hoe 'k te moede was. Ik toog
 Zyn' beelt'nis in myn hart door myn nieuwsgierig oog.
 Maar zo ik op hem staarde, én 't oog niet kon verzaaden,
 Had myn' nieuwsgierigheid my zélf byna verraden,
 En my, hoe zeer vermomd, aen élk ten toon gezét,
 Had zyn' beleefdheid my niet uit den nood geréd.
 Een jonge Fransman, maar van ongebonden zéden,
 Komt met een wulpsch gelaat heel dartzel na my treden,
 Verzoekt my in het Fransch myn masker af te doen.
 Ik weiger 't, hy houd aan, én in een valsch vermoen
 Of ik een ander was, poogt wat gewéld te pleegen,
 Om dat ik stil zweég, én my zelf alleen daar tégen
 Met dreigen stéelde: want myn Broeder zag het aan.
 Maar tot myn groot geluk komt iemand aangegaan
 Om hem te spreken, dat hem Luid'wyk déé verlaaten.
 Ik, hebbende myn' tong nu vry, én boven maaten
 Onstéld, bid Luidewyk, my smytende in zyn' arm,
 Dat hy my tóch voor dien moedwilligen beschérm;
 Dat wy ons aangezigt om reên niet konden toonen,
 Maar édel zyn, én zeer gevoelig van zulk hoonen.
 Hy weegt de zaak niet lang; maar dreigt met mond, én oog

6 HET SPOOKEND WEEUWTJE.

Den Franschman, wien het spyt. De woorden raaken
hoog;

De dégens uit; én 't was 'er ligt niet by gebleeven,
Waar 't buiten 't vólk geweest. Ik, én Katryn begeeven
Ons fluks in onze koets, én voorts uit hun gezigt
Te viervoet na den Haag.

SOFIA.

Gy ziet, die daad had ligt

Uw' eerelyken naam een' vuile smét gegeven,
En dien moedwilligen, of Luidewyk het leeven
Gekóst Hébt gy uw' lust nu niet geheel voldaan?
En waar' 't niet béft, dat gy u 't opzét af liet raân
Van hem te schryven?

JAKOBA.

Neen: dat meêr is, 'k wil hem spreken;
En, kan ik 't voeg'lyk doen, myn hart hem tot een téken
Van myn érkéntenis aanbieden. Was ik u
Ooit lief, Moei, toon my tóch uw' gunst, én hélp me nu
Met raad, én daad, om 't wérk behoorlyk voort te zetten.

SOFIA.

't Is wél dan: want ik zie, ik kan het niet beletten.

JAKOBA.

Och neen, Moei; daarom hélp my met uw overlég.

DERDE TOONEEL;

KATRYN, SOFIA, JAKOBA.

KATRYN.

MEvrouw, zyt op uw' hoede, én pak u haastig wég:
Uw Broeder Ferdinand met Luid'wyk zyn gekomen.

SOFIA.

Kom, gaan wy hen verspiên. De tyd dient waargenomen.

*Zy snappen door de bedekte deur uit de kamer, én zien
door de gemaakte opening.*

VIER-

VIERDE TOONEEL.

FERDINAND, LUIDEWYK; FLIP, én JAN,
éik met eene Valiës.

HEER Luid'wyk, FERDINAND.
wélkom in de plaats van uw verblyf.
LUIDEWYK.

Heb dank, Heer Férdinand.

FERDINAND.

Ze is slécht, maar vol geryf;
Zy heeft twé deuren, die men beide toe kan sluiten,
De een' gaat na binnen toe, én de andere na buiten.
Daar zyn de sleutels.

LUIDEWYK, *de sleutels aannemende, en aan Flip geewende.*
Flip.

FLIP.

Myn Heer.

LUIDEWYK.

Daar, neem ze.

FERDINAND, *tegen Flip.*

Laat

Ik ze u beduiden. Deeze is van de deur op sraat,
En die van binnen's huis. Ze zyn wél te onderscheiden.

FLIP, *met Jan, stil pralende.*

Ik zie 't wél.

FERDINAND.

'k Héb u dit vertrék doen toebereiden,
Om dat ge zonder 't huis te moeijen, uit én in
Zoudt konnen gaan by nacht, én ontyd naar uw' zin.
Daar hébt ge ook pén, én inkt, indien gy iets wilt schryven.
En hier zyn boeken, om den tyd wat te verdryven;
Daar 's keur van stóf, indien gy leezens zyt gezind.

LUIDEWYK.

'k Zie dat uw' heuschheid my hoe langs hoe meer verbind.

8 HET SPOOKEND WEEUWTJE.

F E R D I N A N D

Zo u nóch iets ontbreekt, dat u zou dienen kunnen;
Kunt gy hier maar gebiën.

L U I D E W Y K.

Myn Heer, ik blyf verwonner
Van uw' beleefdheid: gy beschaamt my heel.

F E R D I N A N D.

Myn Vriend,

'k Doe nêrgens na zo veel, als ge aan my hébt verdiend;
En 'k wêntchte u naar waardy myn' dankbaarheid te tonen.
Maar ik vertrék, gy wilt u hach'lyk wat verschoonen.
'k Wacht u benéden, om de Juffer, die we op 't Bal
Geleiden zullen, eerst te spreken; 'k acht, zy zal
U aanstaan, 't is hier by, ze is vriend'lyk, schoon én aardig.

L U I D E W Y K.

Myn Heer, ik vólg u straks; ik bèn zo daar'lyk vaardig.

V Y F D E T O O N E E L.

L U I D E W Y K, F L I P.

L U I D E W Y K.

Flip laat de knécht daar; veeg myn hoed af, in der yl.
Doe nu 't valies op, geef me een' neusdoek; én, ter wyl
Wy by de Juffer gaan, geef 't vuile goed te wasschen;
En, als wy keeren, maak weér vlytig op te passen.

F L I P.

Zeer wél, myn Heer. Daar is een' schoone neusdoek.

L U I D E W Y K.

Maar

Bezie eerst eens, hoe veel schoon goed ik héb.

F L I P.

Een paar

Handlóbben, een half hémd, een' neusdoek, én...

L U I D E W Y K.

Nu, spoedig.
Zyn

Zyn 'er nóch daffen schoon?

FLIP.

Ja Heer, én overvloedig.

LUIDEWYK.

Heer Ferdinand zal my zo haast niet laten gaan.

Neem 't vuile goed, én kom. Hoe is 't, hebt gy gedaan?

FLIP.

Zo daat'lyk, Heer.

LUIDEWYK.

Zult gy niet komen? Moet ik kyven?

FLIP.

'k Sluit de valiezen toe.

LUIDEWYK.

Laat die sléchts open blyven:

Waar toe zal 't noodig zyn? Wy zyn hier in geen kroeg.

Wy zyn by Vrienden; sluit de deuren, dat 's genoeg.

Ze gaan na de kant van Ferdinands vertrek binnien.

Z E S D E T O O N E E L.

KATRYN, JAKOBA, *door de bedekte deur inkomende.*

KATRYN.

MEvrouw, de baan is klaar, gy moogt vry binnen treden:

Ze zyn al wég. Waar blyft uw' Moei?

JAKOBA.

'k Héb haar gebéden

De wacht te houden in myn' kamer, om, wanneer

Myn Broeder Ferdinand met Luid'wyk flusjes weêr

In huis zal komen, ons hunn' komst bekénd te maaken;

Wy zouden andersints ligt in de knip geraaken,

Indien we ons hier te lang vergaapten.

KATRYN.

Dat is waar,

Gy hébt gelyk, én vreeft met réden voor gevaar.

A 5

Maar

10 HET SPOOKEND WEEUWTJE.

Maar 'k twyffel niet, uw' Moei, als zy slechts op wil passen,
Zal wél verhinderen dat zy ons niet verrassen.

JAKOBA.

Ik wil het hoopen. Kom, Katryn, doorsnuff'len wy
Heer Luidewyks valies. Hoe staat ge? ontdoet het vry.
Wat vindt ge al?

KATRYN.

Alle ding.

JAKOBA.

Sprei alles van malkander,
Op dat ik 't ook mag zien. Wat 's dat?

KATRYN.

Een boek.

JAKOBA.

Dat ander?

KATRYN.

Een' zilv're doos.

JAKOBA.

Doe op, én zien we eens, wat daar in
Mag schuilen.

KATRYN.

Poeijer.

JAKOBA.

Zoek al voort.

KATRYN.

Mêvrouw, ik vin

Niet meer.

JAKOBA.

Geen brieven?

KATRYN.

Nee.

JAKOBA.

Zy zullen érgens stecken.

Zoek om!

KATRYN, *het valies omkeerende.*

't Is leêg.

JA-

JAKOBA.

Ligt hebt gy ze over 't hoofd gekeeken,
Door al te grooten haast; doorzoek weêr al den hoop
Van stuk tot stuk.

KATRYN.

Ik zal; hier is een' koker.

JAKOBA.

Loop
Met zulke voddën: zie te deeg toe, zoek met zinnen.

KATRYN.

Maar évenwél, Mèvrouw, heeft hy niet weinig linnen,
Voor zulk een' Edelman?

JAKOBA.

Katryn, hoe zyt gy slécht?

Dit is al 't schooné maar; al 't vuile heb ik zyn' knécht
Door ons gemaakte gat flus na de walch zien draagen.
Kom, kom, zoek voort. Niet veel te praaten, nóch te
vraagen.

KATRYN.

Hier, al gevonden, al gevonden! dit 's pampier.
Hier hebben we den Aap, 't zyn brieven.

JAKOBA.

Geef die hier.
Ik bèn nieuwsgierig wat óf 't weezen mag?

KATRYN.

Maar zullen
Wy hier niet rommelen? dit zyn de knécht zyn' prullen.
Mèvrouw, ligt is de knécht zyns meesters koppelaar.
Myn' handen jeuken om te zoeken, dorst ik maar,
Ja wél, ik heb 'er zulk een' lust toe!

JAKOBA.

Boet uw' lusten.

KATRYN.

Mèvrouw, een flésje met Rosolis.

JAKOBA.

Laat my rusten,
Gy

12 HET SPOOKEND WEEUWTJE.

Gy steurt my.

KATRYN.

Wat is hier? Ei zie, Mèvrrouw, een' kam
Met zéven tanden, en vol háár.

JAKOBA.

Gy maakt my gram.

KATRYN.

Ze is in een' zelfde doek gewonden met zyn eeten,
Kyk, by dit kaas én brood; hy heeft 'er afgebeeten!

JAKOBA.

Eet gy de réft op.

KATRYN.

'k Spooog het hart eer uit myn lyf.
Mèvrrouw, Mèvrrouw!

JAKOBA.

Wat is 't?

KATRYN.

Hier is zyn tydverdryf,
Zés vuile kaarten, én wel vyftig dobbelsteenē!
Wat 's in dit doosje? 't lyk na nagels van zyn' teenen.

JAKOBA.

Is 't niet genoeg, dat gy die fraayigheên beziet?

KATRYN.

Hier 's nóch een éndtje kaers.

JAKOBA, *de brieven geleezen hebbende.*

'k Vind in de brieven niet,
Dat myne liefde in 't minst met jaloezy kan grieven:
't Is íchrift van mannen, én al t'faamen vriendenbrieven.

KATRYN.

Hier is de knécht zyn' beurs, zy klinkt; 't is géld. Wat zo!
Ik wil ze eens luizen, én opvullen met wat stro.
Hy zal niet giffen, wat zyn' beurs zo ligt doet weegen.
Hoe zal hy kyken?

JAKOBA.

Nu, íchik alles weêr te deegen.

Eerst Luidewyks valies, omtrent gelyk het was.

Ik lég myn brief daar op de tafel.

ZE-

ZEVENDE TOONEEL.

SOFIA, KATRYN, JAKOBA.

SOFIA.

Répu, ras.

Uw Broêr, én Luidewyk zyn al weer t'huys gekomen:
Zy stappen hérwaards aan.

KATRYN.

Mêvrouw, wie zou dat droomen?
Zo dra? Het leit hier als een' baaijerd.

JAKOBA.

Niet veel praats.

Kom voort maar.

SOFIA.

Nicht, uw' brief?

JAKOBA

Die ligt al op haar' plaats.

Zy gaan door de bedekte deur wég.

ACHTSTE TOONEEL.

FLIP, LUIDEWYK.

FLIP.

O Dood, hoe is het hier! hélp! Dieven in de kamer.
Myn Heer, staa by.

LUIDEWYK.

Wat is 't? wie zag ooit onbekwaamer
En gróver lomp? hoe tier't gy zo? waar raast gy van?

FLIP.

Beschérm jou Flip tóch, ói ny raakt wis in de pin!

LUIDEWYK.

Voor wie?

FLIP.

FLIP.

Veur Dieven, 'k heb ze hooren gaan, én spreekken,
Toen ik de deur op deê; zy hebben zich versteeken
(Zyn zy 't maar niet ontsnapt) in de ééne, of de and're hoek.

LUIDEWYK.

Wél, sluit de deur dicht toe.

FLIP.

Zy is gesloten.

LUIDEWYK.

Zoek

Nu ééns rondom.

FLIP.

Ei Heer, zoek jy.

LUIDEWYK.

Hoe zal 't hier lukken?

FLIP.

Ik durf niet, zéker.

LUIDEWYK.

Zult gy nooit uwe oude nukken

Afwennen.

FLIP.

Och! ik ben te zeer verschrikt. Begét!

Ik gaa zeer gaerne met een' heele huid na béd.

Ei Heer, zoek jy; jy vraagt tóch niet veul na je leeven.

LUIDEWYK.

'k Vind niets, én évenwél al 't goed ligt over hoop.

FLIP.

Och, óch! wis zyn zy met het béste al op de loop.

LUIDEWYK.

Keer om het goed, kyk toe, én zie eens, óf we iets missen.

FLIP.

Ik vind nóch al ons goed.

LUIDEWYK.

't Is vreemd: ik kan niet giffen,

Wat dit wil zeggen!

FLIP.

FLIP.

Sint Hérodés, 'k sla een kruis!
't Is tovery! Och, óch, het spookt hier in het huis.
Toe 'k inkwam, heb ik iets zien langs de kamer zweeven.

LUIDEWYK.

Gy droomt.

FLIP.

Och, ik bezwyk! de geest wil my begeeven!

LUIDEWYK.

Wat is 't?

FLIP.

Ik bén om hals! myn' beurs heeft last geleên.

LUIDEWYK.

Zy schynt nóch vol.

FLIP.

Maar ze is zo ligt, ze vliegt daar heen,
Gelyk een' veer. Ik wou, dat Meeſter Hans, dien roover
Eens onder handen had! óch, óch, wat komt my over!

LUIDEWYK.

Doe ze op, én zie, hoe zy van binnen is geſtéld.

Wat vindt ge 'er in, Flip?

FLIP.

Niets, dan ſtro, in plaats van géld.

Och, óch!

LUIDEWYK.

Met klaagen zult gy niet met al bedyen:

Vat aan de kaers, én zoek met my aan alle zyen.

't Kan weezen, dat men 't één, óf 't ander ligt verſpiedt.

FLIP.

Die zoeken wil, die zoek; ik zoek den Drommel niet.

LUIDEWYK.

Hier ligt een' brief.

FLIP.

Ik dénk van Heintjepik geſchreeven.

LUIDEWYK.

Ik lees ze, én hoop zy zal ons eenige uitſlag geeven.

De

*De gunst, die gy me met my voor te staan,
O Edelman, te Ryswyk hebt gedaan,
Verplicht my al te zeer, dat ik die zou vergeeten;
Ik zal u toonen, hoe ik zulke diensten acht,
Laat hier een antwoord, zo gy daar na tracht,
En dit geheim aan niemand weeten.*

Ze is van de Juffer, die my om myn' bystand badt;
En om wiens wil ik flus dat spél te Ryswyk had,
Met all' die Franschen. Zy wil haare érként'nis toonen,
En met haar' dankbaarheid die kleene dienst beloonen.
Maar 'k had zo geestig een vergélding niet verwacht.

FLIP.

Zy kan wis héksen, Heer: zy heeft de brief gebragt;
En is toen ze ons vernam de schoorsteen uitgevloogen.

LUIDEWYK.

Men tovert nu niet meer; gy zyt daar in bedroogen:
De ménschen zyn te zwaar: men vliegt niet door de lucht
Als met macienen.

FLIP.

Maar, van waar kwam dan 't gerucht?

LUIDEWYK.

Dat hébt ge u ingebeeld.

FLIP.

Ja wél, zo dat niet waar is,

Ten minsten heeft zy dan een Spiertes sammiljaris,
Die zy voor boó gebruikt.

LUIDEWYK.

Wat stoot ge al uit uw hoofd?

Wél, Flip, ik had u nooit zo zót, én dom geloofd.

FLIP.

Wél hei, myn Heer, wél hei; vertrouw je, dat ik reutel?
Hoe komt de brief hier dan?

LUIDEWYK.

Men heeft ligt nóch een' sleutel
Van deeze kamer. Ook heeft zy hier in het huis

Ligt

Ligt kennis, én zy maakte in 't wég gaan dit gedruifch,
 Toen gy de deur opdeed. 'k Gaa aan de Juffer fchryven,
 Met een aan Vader, dat ik in den Haag moet blyven
 Tót maandag toe, én dat ik te Aarnhem weezen zal
 Niet eer als donderdag, óf vrydag: dit geval
 Had my dat noodige befcheid fchier doen vergeeten.
 Raap onderwyl ons goed, dus overhoop gefmeeten,
 By één, én fchik het wég.

FLIP.

De Juffer heeft ons bei
 Aan wérk geholpen. Wat óf haar geleegen lei
 Aan my, om al myn géld te raaken, én de maalen
 Zo om te fchomm'len, én heel over hoop te haalen?

LUIDEWYK.

De Juffers in 't gemein zyn vol nieuwsgierigheid.
 Men moet dat al voor lief opneemen.

FLIP.

Schoon befcheid!
 Myn' beurs te plund'ren, én het hart uit 't lyf te trekken?
 Deé zy me maar geen fcha, zy mogt wat met my gekken;
 Maar, maar een' leége beurs maakt ménig hoofd ontftéld!

LUIDEWYK.

Ligt nam zy 't, om daar naa in plaats van 't weinig géld,
 Uw beursje wéderom te vullen met dukaaten.

FLIP.

Ja tóch! Dan had ze hier het beursje niet gelaaten,
 En opgevuld met ftro.

LUIDEWYK.

Zwyg ftíl, gy hindert my
 Met al die zotte klap.

FLIP.

By u is 't zotterny,
 By my is 't érnft, myn Heer, ik moet de fchá vast dragen.

LUIDEWYK.

Dat ik myn brief fluite, óf gy krygt de huid vol flagen.

B

FLIP.

FLIP.

'k Rép niet één woord meer : want ik kryg tóch geen ge-
hoor.

LUIDEWYK.

Daar, bréng ze daat'lyk aan het Aarnhems postkomtoor

FLIP.

Ik zal ; maar de and're?

LUIDEWYK.

Die moet, naar des Juffers schryven,
Hier op het midden van de tafel leggen blyven ;
Zy zal ze haalen. Wilt gy 't zien, wacht hier ter steê.
'k Geef u verlos.

FLIP.

Neen, neen, ik hou myn gék daar mee.

Einde van het Eerste Bedryf.

T W E D E B E D R Y F.
E E R S T E T O O N E E L.

JAKOBA, SOFIA.

Alle beide door de bedekte deur komende.

W At óf hy antwoord? Ik sta tusscheu hoop, én vreezen.

JAKOBA.

SOFIA.

Daar is de brief.

JAKOBA.

Ei geefze my, laat ik ze leezen.

*Het weinige, dat ik te Ryswyk heb verricht,
Verplicht u niet in 't minste, én was alleen myn plicht.*

'k Zal evenwel op uw begeeren,

('k Beloof 't u, als een Edelman,

Dezyl ge my met deeze naam wilt eeren)

't Geheim, noch 't minste deel daar van

Aan iemand immer mededeelen,

En wachten voorts op uw' bevelen.

Geen minder heuschheid heeft myn' hoop van hem verwacht.

O aangename brief! gy geeft een' nieuwe kracht.

Aan myn' verliefdheid.

SOFIA.

Nicht, gy zaait in uwe zinnen

Een schaadlyk onkruid, dat zo ligt lyk zich verwinnen,

Nóch uit laat rooijen.

JAKOBA.

Ei berisp myn' aanslag niet,

Myn' lieve Moei, my zal het zwaarste zielverdriet,

Befchooren zyn, zo ik myn' Edelman moet dérvén.

SOFIA.

Maar dénkt ge al op uwe eer?

B 2

JAKO-

JAKOBA.

Veel eerder zou ik sterven,
 Ja sterven duizendmaal, eer ik in 't minste deel
 Myne eer verraden zou; én kan ik het geheel
 Bezit van Luidewyk niet hebben, wil ik 't leeven
 Eer missen, als myne eer de minste schandvlék geeven.

SOFIA.

Hébt gy dan nóch in 't zin, dat hy u zélf zal zien?

JAKOBA.

Ja Moei, én deeze nacht, indien het kan geschiên.

SOFIA.

Op wélkeen' wys?

JAKOBA.

Hier in heb ik uw hulp van nooden.

SOFIA.

Die wordt u met myn hart geheelyk aangeboden.

JAKOBA.

Gy zoudt my vriendschap doen, woud gy uw' Kamenier
 Beveelen, datze uw' koets, uw' paerden, én koetfier
 Met beide uw' knéchten op de Vyverbérg deed komen
 By 't groene zoodtje, Moei, dicht onder de eerste boomen
 Omtrént de middernacht; maar al gemaskerd.

SOFIA.

Hoe!

Waarom gemaskerd?

JAKOBA.

Hoor; ik lég het daar op toe,
 Om Luidewyk zéfs in myn' kamer te onderhouden,
 Van hem gezien te zyn, én hem zélf aan te schouwen
 In vryheid, onbeschroomd; én zonder dat hy kén',
 In wélk eene oord hy word gevoerd; óf, wie ik bèn,
 Vermoeden kan, terwyl myn Broër op 't Bal zal weezen;
 Zo dat men hind'ring, nóch belétsel heeft te vreezen.

SOFIA.

Hoe Nicht! vergeet ge alreê, dat Jan zo éven zei,
 Hoe Luidewyk uw' broër, beloofd had, datze bei

Te

Te faam', de Juffer, die zy daatelyk bezóchten,
Na 't Bal te leiden, én beide op te paffen dóchten?
Gy waart 'er by, én hebt het zélf gehoord.

JAKOBA.

't Is waar,

En, dat zy Luidewyk behaagde, speet my; maar
Ik meen, zo 't mooglyk is, dat opzét te verzetten,
En dat oppaffen van die Juffer te beletten.
Ik zal heer Luidewyk verzoeken door een' brief,
Dat hy een' garnituur van linten tóch voor lief
Ontfange, die Kattryn haalt van den Franschen kraamer,
Van paerelkleur, en rood. Maar daar komt ze in de kamer.

T W E D E T O O N E E L.

JAKOBA, KATRYN, SOFIA, *door de bedekte deur.*

JAKOBA.

IS 't eeten haast gedaan, beneên?

KATRYN.

Vrees geen belét,

Mevrouw; het naagerécht is noch niet opgezét:

Zo zeit me Jan, dien ik het vroeg.

JAKOBA.

Waar zyn de strikken?

KATRYN.

Ik bréng u die Mevrouw; maar 'k moet ze wat verschikken,
De kraamer had geen tyd.

JAKOBA.

Wél doet het, zo 't behoort.

Ei Moei, leen haar uw' hand; 'k zal Luidewyk zo voort
Gaan schryven.

KATRYN, *terwyl Jakoba schryft.*

Hou eens vast, Mevrouw, ik zal 't wat rekken.

Zo staat het wél; het moet de heele schouder dekken.

SOFIA.

Maar deeze strikken, waar óf hy die zetten moet?

KATRYN.

Aan zyné dégen de ééne, én de andere aan zyn' hoed,
Daar ze op gebonden is.

SOFIA.

En die vier and're linten?

KATRYN.

In 't halléf hémd voor op de handen.

SOFIA.

Wélke kwinten

Heeft nu de mode!

KATRYN.

Is die niet altyd zót geweest?

SOFIA.

't Is waar, Katryn, sints dat wy van een' Franschengeeft
Bezeeten zyn, én dat men die niet uit wil dryven,
Doet zy ons zotten tot onze eigen' kóltén blyven;
En trékt een' rykdom uit de grúlen, die ze broedt,
Door onze zotterny, én kwaad gebruik gevoed.

JAKOBA.

Dat is gedaan. Katryn, kom, laat het zo maar blyven;
't Is overdubbeld wél. Daar neem, én lég dat schryven
In 't mandtjeboven op de garnituure.

KATRYN.

Wél.

Maar 't leit zo overhoop, 'k zal 't eerst weér op zyn stél
Verschikken.

JAKOBA, *hoorende Flip aankomen, én zingen.*

'k Hoor gerucht, ras, vliên we, Moei, zy komen.
Jakoba, én Sofia vlieden met de kaers, én laten Katryn
in het donker.

KATRYN.

Mevrouw, ei wacht. Daar is de kaers al wég genomen!
Hoe vind ik de uitgang? 'k ben hier leelyk in de knip.
Dó' h' t heeft geen zwaarigheid; naar dat ik hoor, is 't Flip

D E R D E T O O N E E L.

FLIP, met een kaers, én een fles wyn, zingende; KATRYN,
die achter hem maakt te zyn.

DRINK AN, KAMERAAD, DRINK AN;

De tyd gaat haast den mēsch begeeven,

Gebruiken wy dit leeven,

Zo lang men drinken kan:

Want, als wy in de doodkist liggen pronken,

Ut is 't met het glaasje, met de wyn;

Waarom dan niet, waarom dan niet gedronken,

Zo lang we op aarde zyn?

'k Héb deuze fles nou al byna heel uitgedronken;
Nóch popelt me myn' poort, nóch trillen me myn' schon-
ken:

Want, dat ik zing, is niet uit vreugd; maar grooten angst.
Myn Heer! Heer Luidewyk! waar blyf je? 'k weet myn
vangst

Nou wel; hy zēndt my hier, én vreeft 'er zēlf te weezen.
Is dat straks komen? 't mogt de drommel doen. Dit vreezen
Maakt, dat my 't hart schier uit myn lyfzinkt in myn broek.

Wél ben je gék, Flip? gryp koerazie, houw je kloek;

Gaa in jou Heers valies, gelyk hy heeft bevolen,

En kryg zyn kleed. Maar zat de geest daar eens verschoo-
len?

Och! óch! wat ging my an? Daar leit de moed al weét.

Wat raad? Geen bēter als dat ik de geest bezweer.

O geestje, wie je bēnt, ik, die nooit van myn leeven

Het minste kwaad heb aan jou geestlykheid bedreeven,

'k Bezweer je krachtig by Sint Ursels onderrók,

By Sint Pilatus tand, Kristoffels wandelstók,

Sint Jóchems knéveld, én by 't overschót der beenen

Van al die vroomen lui, én by dit kruis met eenen;

Dat ik, die Flip hiet, jou veur eeuwig blyf verplicht,

Zo jy jou nimmermeer vertoont veur myn gezicht:
Want, Geestje maat, men kan wel vriend zyn metmal-
kander

Al komt juist de eene vriend niet spookten by den ander.

Katryn doet de kaers uit, en geeft hem eene klap.

Moord! brand! myn Heer! myn Heer!

VIERDE TOONEEL.

LUIDEWYK, FLIP, KATRYN, *in het donker.*

LUIDEWYK.

HOe schreeuw je zo bevreesd?
Wat doe je in 't donker?

FLIP.

Die vermaledyde geest...

LUIDEWYK.

Wat geest?

FLIP.

Die daar'lyk in de kamer was...

LUIDEWYK.

Maakt, dat ge u... Maar wat loopt me op 't lyf? Wat wil
dit weezen?

Ik heb het, Flip.

Hy vat de kórf die Katryn in de hand heeft.

FLIP.

Hou 't vast.

LUIDEWYK.

Loop ras, ontsteek het licht
Beneên, én keer; maar sluit de buitendeur eerst dicht,
En doe de grendel daar van binnen voor.

*Terwyl Flip de buitendeur gréndelt, en de andere deur
uit gaat, laat Katryn de kórf in handen van Luidewyk,
en vlugt door de bedekte deur.*

V Y F D E T O O N E E L.

LUIDEWYK *in 't donker.***K** Wil hoopen,

Dat gy my, Spookfel, nu zo ligt niet zult ontloopen.
 Diespreek vry, droes, óf geest, óf mēnsch, wie dat gy zyt,
 Wat zoekt gy hier? Gy zyt gevangen, schoon 't u spyt.
 'k Zal nu wél zien, wie hier zo geestig weet te waaren,
 En meent ons door de schyn van nachtspook te vervaaren.
 Dies méld u maar, u zal in 't minst geen leed geschiēn.
 Gy spreekt niet? daar komt Flip, nu zal ik 't zélf wel zien.

Z E S D E T O O N E E L.

FLIP *met een' kaers,* LUIDEWYK.

FLIP.

Hier ben ik met de kaers.

LUIDEWYK.

Wat's dit? ik ben bedroogen.

Een' korf, én 'k zie geen mēnsch?

FLIP.

Hoe! is je 't spook ontvloogen?

Wél hei, wél hei, myn Heer, jy had het ommers vast;
 Wég is het, én verdwynt: dat's leelyk misgetast!

LUIDEWYK.

Ja, 'k sta verftéld; maar zien we ééns na de deur, die buiten
 Op straat zyne uitgang heeft.

FLIP.

Die kan niet béter sluiten;

Zie, ze is heel fiks in 't slót, én wél te deeg bencēn
 Gegréndeld, boven ook.

LUIDEWYK.

Voorwaar 't zyn vréndigheēn,

Die ik naavórschen, nóch bevatten kan met réden.
 Ik kan niet dénken wat dit weezen mag.

B 5

FLIP.

FLIP.

Myn léden

Staan nóch én fidd'ren. Wél, myn Heer, heeft Flip nu mis?
Geloof jy ook nu niet dat dit een spookfel is?

LUIDEWYK.

Wat spookfel? neen, de schrik doet u dus géklyk woelen,
En rév'len van een' geest.

FLIP.

Jy moest het ook ééns voelen.

Ik wéd, myn Heer, dat jy 't dan wél gelooven zoudt;
Maar, als men 't zélf niet voelt, dan is men goedkoop stout.

LUIDEWYK.

Wat hebt gy tóch gevoeld?

FLIP.

Een geest met yz're handen,

Die deuze kaaken zo verzét heeft, dat de tanden
Nóch ram'len in myn' bék.

LUIDEWYK.

Gy beelét u dat maar in.

FLIP.

Hoe, féllemalemént, inbeelding? zie myn kin
Is uit het lid.

LUIDEWYK.

Zulks doet u 't overmaatig schrikken

Gelooven.

FLIP.

Is 't geen spook, hoe komt de kórf met strikken
Dan in de kamer? Heer, 't is zéker spookery:
Geloof het, eer je 't voelt.

LUIDEWYK.

't Is vrémd, Flip, ik bely

Dat ik niet klaarder in dit wérk zie, als een blinde;
Maar 'k zal niet rusten, tot dat ik de ontwarring vinde.

FLIP.

Hoe vinden? zie wél toe, wat jy begint, myn Heer;
't Zal ons wél vinden, eer wy 't zoeken. Och! hoe meer
Men

Men't zoekt, hoe't boozer word. Dat zoeken zal je rouwen;
Ei dénk het niet, wil jy jouw knécht in 't leéven houwen.

LUIDEWYK.

Wél, wél. Maar zien we ééns, wat dit spook ons schénkt.

FLIP.

Ik kryg
De doo d op 't lyf, myn Heer! daar zit het spook in.

LUIDEWYK.

Zwyg
Gy vlégel. Hoe! een' kórf vol strikken, netgebonden,
Van paerelkleur, én rood?

FLIP.

Ja; maar van 't spook gezonden.

LUIDEWYK.

Zwyg, zeg ik; eer ik. . . Maar hier vind ik nóch een' brief,
Wat wil dit weezen?

FLIP.

't Spook, geloof ik, heeftjelief.

LUIDEWYK.

*Maak zonder licht ten élven,
Hier in uw' kamer, én weér van het Bal te zyn;
Verwacht my dan, tot ik werschynt,
En heb die magt voorts op u zelven
Stip te agtervólgén, 't geen ik u gebied, óf vraag,
Indien ik u behaag;
Zo niet alle onderzoek te slaaken,
En wat my moeyelyk mogt maaken.
Ontfang terwyl dit kleén geschént,
Een' garnituur van rood, én paerelkleur, én dénk
Dat deeze twéderhande kleuren
De Beelden zyn van myns gemoeds gestélténis:
Laat hier uw antwoordweér, op dat ik ook moog sjéuren,
Hoe 't met uw hart gelegén is!*

Wat vreemder voorval! Ach! ik kan dit heusch verzoeken
Niet afstaan.

FLIP.

FLIP.

En ik zou die heuschheid wél vervloeken.

LUIDEWYK.

Zwyg schélm. 'k Verlang na 't eind van deeze spookery.

FLIP.

Maar vrees je geen gevaar?

LUIDEWYK.

Ik acht het zotterny

Aan spook te denken, zwyg. Ik moet de brief hérlezen.

Zy schynt jaloers, én by gevólg verliefd te weezen.

In 't donker wachten, tot dat my iets vrémds verschyn';

En deeze kleuren, die zy teikens zégt te zyn

Van haar' gestéltenis des harten; deeze strikken

Te zenden, schynen op myn wédermin te mikken.

't Kan niet als liefde zyn. Ja, zo ik 't wél bespeur,

Ontdékt zy my haar' min; 't is rood, en paerelkleur;

Het rood beteikent brand.

FLIP.

Dat's nét geraaden; Jonker;

Het is een' helsche brand, die blaakt het bélt in 't donker.

'k Bekén, 't is wonder van den drommel overleid.

LUIDEWYK.

Zwyg, zég ik. Paerelkleur beteikent zuiverheid.

Zy schynt zeer gauw. Ik wil haar daat'lyk antwoord
schryven.

Zét hier de kaers.

FLIP.

Was ik, als jy, ik liet het blyven.

LUIDEWYK.

Zwyg, bloôhart.

FLIP.

Is 'er dan geen spook?

LUIDEWYK.

Dat's maar bedacht

Voor kleine kind'ren, dat geen man van kennis acht.

FLIP.

Geen Bietebauwen, óf Kaboutermans?

LUI.

LUIDEWYK.

Al loogen:

FLIP.

Zou 't dan geen kól zyn, die ons daat'lyk is ontvloogen?
Zy vliegen, zo men zeit, de schoorsteen uit, én in.

LUIDEWYK.

Al zótsklap.

FLIP.

Is het dan geen Weerwolf, geen Alvin?
Geen Witvrouw, nóch geen héks, nóch poepenheinsman?

LUIDEWYK.

Grillen,

Inbeelding.

FLIP.

Wél, myn Heer, zie daar, ik laat me villen,
Indien 't geen Eunjé is, zo is 't een tovenaár.

LUIDEWYK.

Hoe raast de gék. Zwyg stíl, én rust uw' harffens.

FLIP.

Maar,

Geen onderaardsche schim?

LUIDEWYK.

Verbysterde gedachten,

FLIP.

Geen nikker?

LUIDEWYK.

Dwaasheid.

FLIP.

Ook geen geest van groote krachten?

LUIDEWYK.

Door looze harffenen verdicht.

FLIP.

Geen ziel in nood?

LUIDEWYK.

Wat zotte vragen! neen, die rust naa 's ménschen dood.
Maar onze tyd verloopt, ik héb myn' brief geschreeven:
Daar ligt ze; zy beloott daar antwoord op te geeven.

Doe

Doe nu de gréndel van de buiten deur, én geef
Myn' kleed'ren. Maar hoe staat gy dus verlust?

FLIP.

Ik beef

Wanneer ik dénk, dat jy jouw lyf zo ligt durft waagen;
Wis, dat jou beenen jou niet van de plaats afdraagen.
Och, óch! myn Heer, ik zie, dat jy geen spook én ként;
't Schynt in 't begin wat zoet, maar ziet wél toe, in 't énd
Zel jy die vriendlykheid zo sélleménts betaalen.
Ik vrees, het is de droes, die jou begeert te haalen;
Of hy ontbiedt jou in het donker, om, als my,
Wat af te róffen. 't Is, hoe 't is, die spookery
Heeft niet veel goeds in 't zin. Ei, laat je raaden, Jonker.
Was 't nóch by daag; maar kyk, dat donker, ó dat donker
Leit my zo zwaar op 't hart!

LUIDEWYK.

Kóm, strik dit; maak wat spoed;

Daar is myn dégen.

FLIP.

Och! 't ontbreekt my aan de moed.

Myn Heer, ei doe jy 't zélf.

LUIDEWYK.

Wél Flip, wat zal dit weezen?

Jeukt jou de huid?

FLIP.

Ik vrees...

LUIDEWYK.

Wat valt hier veel te vreezen?

FLIP.

Iets aan te raaken, van 't geen jou het spook veréert.

LUIDEWYK.

'k Zég, bind het, bloede nar, en daat'lyk, ik begeer 't.
Tait aan, hoe itaa je?

FLIP.

Ei! ei! is 't lint?

LUIDEWYK.

Wat dan?

FLIP.

FLIP.

Weet ik het?

't Komt uit de h el, myn Heer.

LUIDEWYK.

Daar, gryp het aan,  n strik het

Aan het gev est.

FLIP.

Zie, hoe de Droes een' mensch verleidt!

Had hy jouw g eld gekaapt, in plaats van mooijigheid

Te geeven; had hy jou de ribben komen boenen,

Gelyk als my, je waart wis al zo bang.

LUIDEWYK.

Myn schoenen?

FLIP.

Daar zyn ze.

LUIDEWYK.

Voegt dit lint wat by myn kleed met kant?

FLIP.

Ja, duiv sch!

LUIDEWYK.

Sch lm, ik zal... maar daar komt Ferdinand.

Z E V E N D E T O O N E E L.

FERDINAND, LUIDEWYK.

FERDINAND.

M Yn Heer, verschoon my, zo ik eenigfins uw' zaaken
 Verl t door myne komst. De tyd begint te naaken
 Om na de Juffer,  n zo voort na 't Bal te gaan,
 Zo 't u belieft, en gy gereed zyt.

LUIDEWYK.

Ik b n aan (leegen,

Uw' heuschheid zeer verplicht; maar 'k vind my wat ver-
 Omdat ik hach'lyk de eer, door uwe gunst verkreegen,
 Niet zal gebruiken, zo myn' b de u niet mishagt.

FERDINAND.

Verzoek niet, maar gebie; 'k staa toe, al wat gy vraagt.

LUI-

LUIDEWYK.

Ik heb my zélven wat onpass'lyk in 't verkleeden
 Bevonden, 't schynt, my rydt een koortsje door de leden;
 't Is wél niet groot, maar 't heeft my échter wat ontfléid.
 't Is 't ongemak, dat vaak den reizenden verzélt:
 Dies wilde ik gaerne my wat vroeg tot rust begeeven.
 Myn Heer, ik hoop, gy zult myn' beé niet wéderstreeven;
 Maar de aangenaame moeite opneemen, om alleen
 De Juffer, die wy flus te dienen met ons tweén
 Versprooken hadden, op te passen. Myn vertrekken
 Zou anders haar tot hoon, én my tot schande strekken.

FERDINAND.

Myn Heer, ik zal het doen. Maar komt ge niet op 't Bal,
 Om 't Haagfche Jufferschap te zien?

LUIDEWYK.

O ja, ik zal
 Zo by u zyn, dóch wil ten éllef uren scheiden;
 En daarom is 't, dat ik geen Juffer wil geleiden;
 Maar moog'lyk zal men my niet binnen laten.

FERDINAND.

Wél.

Zo kom met ons, myn Heer; Mejuffer Izabél
 Is gantfch niet belligziek: gy kunt met and're praaten,
 Haar onderhouden óf oppassen, óf verlaaten,
 Zo 't u zal lusten; kom, wanneer we in 't huis zyn, zult
 Gy 't maaken, zo gy wilt.

LUIDEWYK.

'k Steek diep in uwe schuld;
 Maar, zouw' heuschheid my nóch nauwer wil verbinden,
 Onschuldig my by haar.

FERDINAND.

Heer Luid'wyk, wy zyn vrinden
 Mejuffer Izabél, én ik. Kom, gaan we voort,
 Gy zult, in 't minste niet misdoen; 'k geef u myn woord.

Einde van het Tweéde Bedryf.

DER-

DERDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

JAKOBA, KATRYN, SOFIA.

Door de bedekte deur inkomende.

JAKOBA.

MAar had hy u in plaats van 't mandtje vast gekreegen,
Hadt gy hem het geheim ontként, én my verzwegen?
Of hem de heele zaak, gelyk zy ligt, verklaard?

KATRYN.

Mêvrouw, dat weet ik niet; 'k was ongemeen vervaard,
En wist ter naauwer nood van schrik de deur te krygen,
'k Zou, vrees ik, ligt door angst niet hebben kunnen
zwygen.

JAKOBA.

't Is bést, dat alles is naar onze wénsch gelukt.
'k Geloof de Meester, én de knécht zyn als verrukt
Gebleeven, én verward, in twyffel opgetoogen,
Wanneer zy zagen, dat hén 't spook zo was ontvloogen.

SOFIA.

Maar, Nicht, bezie tóch ééns wat antwoord hy u geeft,
Daar is de brief, naar dat ik mérken kan, hy heeft
Met weinig létt'ren u zyn' meening laten weeten.

JAKOBA.

Moei, geef ze. Ik hoop hy zal 't oppassen niet vergeeten.

*'k Zal my van myn gezelschap vroeg ontslaan**Op uw bevel, én van het Bal afgaan,**Om voor de klók van ellef uren**(Het wélk my schynt een jaar te zullen duuren)**U in myn' kamer op te wachten, én te zien**Wat uwe gunst my zal gebiën;**Tertwyl ik my met uwe strikken,**Die ik met dank ontfang, zo daat'lyk op gaa schikken.*

Zyn antwoord is, gelyk ik 't van hem had verwacht.

C

De

De vergenoeging, die my zyn beleefdheid tracht
 Te geeven, én zyn' wil tot mynen dienst geneegen;
 Zyn prikkels, die myn' ziel met wond're vreugd beweegen.
 'k Erkén my zeer aan zyn' wilvaerdigheên verplicht;
 En 'k haak met ongeduld na Luidewyks gezigt.
 Hoe komt de tyd nóch om? was nu dat uur verscheenen,
 Zo was 't verdriet van myn verlangend hart verdweenen.
 Maar Moei, zal uw' karós, én 't geen daar toe behoort,
 Ook vaerdig weezen op de tyd, gelyk ons woord
 Gegeeven is; en voorts de knéchts, en kamenieren
 Gereed zyn, om de sleep, én toestél te versieren?
 't Moet alles klaar zyn, eer het twaaléf uuren slaat,
 Op de aangewezen' plaats.

SOFIA.

Ik bid u, Nicht, ei laat
 My dat bevolen, 'k zal op alles naerftig achten,
 En zórg draagen, dat gy niet vergeefs zult wachten.
 Ik weet, hoe zeer uw oog na dat gezigt verlangt;
 En dat daar aan alleen uw' vergenoeging hangt.
 Komt hem maar anders in die zaak geen moed te ont-
 breeken,
 Voor de uitkomst naar uw' zin wil ik wel bórrig spreken;
 Slaa gy maar gade, dat uw' kamer vaerdig zy.

JAKOBA.

't Is al bestéld, ik zal de rouwtapiffery,
 En al de toestél van de droefheid doen verdwynen,
 En doen opstaande voet in myne zaal verschynen
 Met kleine moeiten een behaagchelyk gezigt,
 En prachtig huisraad, én uitsteekend hélder licht
 Op gladder blakeren, én zilv're kandelaaren
 Opsteeken; wyl de rouw, waar meé de muuren waaren
 Bekleed tot die tyd toe, in eenen oogenblik
 Zal nédervallen door 't ontbinden van een' strik;
 Om, óf myn Broêr voor 't Bal my schielyk kwam te
 spreken,

Dat hy niets mэрke van het geen wy hier besteecken:

Dat

Dat ook Heer Luidewyk, wanneer hy al die pracht
En zwier van staat zal zien, zich dés te minder acht?
Weêrom in 't eigen huis te zyn, veel min vermoede
Dat iemand van ons volk ..

SOFIA.

Nicht, zyn we op onze hoede!

Ik hoor gerucht.

JAKOBA.

Ik ook: daar zyn zy wêderom.

Vertrekken wy. KATRYN, kom volg.

KATRYN.

Mêvrouw, ik kom.

T W E D E T O O N E E L.

FLIP, LUIDEWYK, *door de straatdeur in komende.*

FLIP.

DUS in het donker, én geen licht: wat wil dit weezen?
Myn Heer, ik bid u, heb wat deernis met myn vreezen,
Ik bèn verzeekerd dat de Droes hier spookt én waart,

LUIDEWYK.

Hou moed, gy hébt geen nood, gy gék; wees niet vervaerd,
Zo lang ik by u bèn hoeft gy geen kwaad te schroomen.

FLIP.

Hoe! zou de nikker óf een van zyn' dienaars komen,
Gelyk gezeid is, Heer, én zou men zonder schrik
Hem hier verwachten? Neen, myn Heer, doe jy dat; Ik
Wil liever van de nacht my élders wat vermeijen,
In de eene, óf de and're kroeg, als hier zyn' komst vermeijen.
Ik kén zyn' nukken: want ik heb de smaak daar van.

LUIDEWYK.

Zwyg stil, én hou maar moed, het is geen spook.

FLIP.

Wat dan?

LUIDEWYK.

Het is een' Juffer, gék.

C 2

FLIP.

FLIP.

Het mogt de Duivel weezen!

Is dat een' Juffer?

LUIDEWYK.

Gy hebt immers hooren leezen

Wat zy me schryft.

FLIP.

Als óf de Drees niet schryven kon.

LUIDEWYK.

Het zy dan spook, óf niet; 'k wou, dat het maar begon.

FLIP.

Dat wou ik niet.

LUIDEWYK.

De tyd verdriet me.

FLIP.

En my niet minder:

Vertrekken we daarom.

LUIDEWYK.

Ik zég u vrees geen hinder,

Zo lang ik by u bén.

FLIP.

Myn Heer.

LUIDEWYK.

Wat wil de gék?

FLIP.

Wacht jy het spook alleen, én gun, dat ik vertrék.

LUIDEWYK.

Neen Flip, daar ik blyf, zult gy met my moeten blyven;
Daar is geen spook.

FLIP.

Ik zie je zult me al weêr bekyven;

Maar Heer, al praatte jy als Brugman, zie, myn' schrik
Zal tóch niet wég gaan: jy bént jy, én ik bén ik.Jy looft geen spookery, nóch 't waaren van kwaâ geesten;
Maar ik geloof 'er an, myn Heer; zo doen de meesten.

LUIDEWYK.

De meeste lui zyn gék.

FLIP.

FLIP

Maar 'k heb het zelf gevoeld,
 Hoe dat de nikker staâg omtrent de vroomen woelt.
 Kyk, ons geloof verscheelt, om dat hy jou gestaadig
 Zo vriendelyk onthaalt, én my zo ongenadig
 Ofróffen komt; maar wil jy niet, dat ik vertrék,
 Ei laat me dan de kaers gaan haalen.

LUIDEWYK.

Houw de bék.

Het licht zou u de schrik niet mind'ren, maar vermeêren,
 En dat gy 't minste ziet, zal u het minste deeren.

D E R D E T O O N E E L.

FLIP, LUIDEWYK, JAKOBA, *met een gestooten
 dievelantaerentje, door de bedekte deur in het donker.*

O FLIP, *raakende Jakoba in het voorbygaan.*
 Oh Heer! daar voelik iets; waar kruip ik in een gat?
 Au, au; daar wordt ik al by 't linker been gevat.
 Nou zal ik leevend voor den drommel moeten vaaren!
 Waar bèn je, Heer?

LUIDEWYK.

Houw moed: ik zal u wel bewaaren;
 Kom hier: gy hebt geen nood.

FLIP.

Och! brógt de geest róch licht,
 Myn Heer; zo kon men hem eens kyken in 't gezigt.
 Hélp, help! daar wordt het licht! Dat's tov'ren! sèlleweeken,
 Myn Heer! de kaers wordt van de duivel aangesteeken!

LUIDEWYK.

Gék, 't is een' Juffer.

FLIP.

Neen; 't lykt béter na een Moor.

LUIDEWYK.

Het is haar masker, dat zy afdoet. Zwyg, én hoor.

C 3

JA-

JAKOBA, *haar masker afdoende.*

Heer Luidewyk, 'k heb u tot twémaal toe gefchreeven;
 En klare blyken van myn' dankbaarheid gegeven
 Voor uw' beweezen' dienst, die in myn teer gemoed
 Een' vonk van liefde heeft ontfteeken én gevoed,
 Zo dra 'k vernam, dat uw' doorluchte ziel de waarde
 Van uwe ftam, én ftal des lichaams évennaarde.
 Uw wéderschryven heeft my uw' befcheidenheid,
 En édelmoedig hart volkomen uitgeleid:
 Dies héb ik my verftout om uit uw mond te weeten,
 Hoc gy myn' liefde, én zulk een ftour bestaan zult heeten.

LUIDEWYK.

Mêvrouw, zo klein een' dienst verdient niet, dat men
 ze acht.

Want fchoon ons eer én plicht het vrouwelyk geflacht
 In alle voorval te befchermen niet geboden:
 Zo heufch, én billyk een verzoek zou ieder nooden,
 Ja dwingen de alderbloodfte om heur ten dienst te ftaan.
 'k Héb dan als ieder zou, alleen myn' plicht voldaan.
 Maar 'k vond myn hart geheel geneigd om u te lieven,
 Toen gé uw' verheeven' geest affchilderde in uw' brieven
 Vol konft, én oordeel; én ik vind dat zélfde hart,
 Nu 't oog uw' fchoonheid ziet, hoe langs hoe meer ver-
 ward;

Zo dat het, fchoon 't niet wilde, uw eigen wel moet blyven,
 En naar de wetten haakt, die gy het voor zult fchryven.

JAKOBA.

De vleijeryen, daar het Hóf méé zwanger gaat,
 Zyn moog'lyk de oorzaak van een ongemeende praat:
 Maar ftél die aan een' zy; befchouw my ééns ter deegen,
 En antwoordt my oprécht, gelyk ik u bejeegen.
 Een' Juffer, zo als ik van weezen, leeft, en leén;
 Van middelen, én ftam, als de uwe zyn, met één
 Van goede naame, zou u die het hart wel raaken,
 Indien ze in 't zin had u haar' bédgenoot té maaken;
 Wanneer 't befluit alleen aan uw' verkiezing ftond,

En

En dat uw maagſchap zulks niet ongeraaden vond?

LUIDEWYK.

Hy waar verdwaald, die tot dat groot geluk kon ſteig' ren,
 En de aangeboden' gunſt moedwillig dacht te weig' ren.
 Mèvrouw, zo averéchtsch ſtaan my de zinnen niet,
 Dat ik die groote ſchat my zèlf ontſlippen liet,
 Als ik ze aanvaerden mogt. Wat kan men meer bejaagen,
 Als zulk een' ſchoonheidſteeds zyn' dienſten op te draagen.
 Maar is het érnſt, zo neem tot réken van myn' trouw
 Myn' réchterhand, én geef my de uwe weêr, Mèvrouw;
 En wil me uw' naam, én ſtaat maar voorder openbaaren;
 Myn' ziel verlangt 'er na.

JAKOBA.

Ik gaa het u verklaaren.

Uit deeze brief, die ik gaa ſchryven, zult ge zien
 Met meêr omſtandigheid, wat ik u wil gebièn,
 En gy verréchten moet, om tot het wit te raaken,
 Daar ik op doel, én daar gy ook ſchynt na te haaken.

LUIDEWYK.

Mèvrouw, ei! geef me tóch myn vonnis uit zo ſchoon?
 Een mond.

JAKOBA, *zich neêrzettende om te ſchryven.*

Ei ſteur my niet.

LUIDEWYK.

Ik vólg dan uw' geboôn.

FLIP, *uit eene boek.*

Hem, hem, myn Heer!

LUIDEWYK.

Wat is 't?

FLIP

Hoe! ſpeul je met je leeven?

De droes in vrouweſchyn zo ſtraks gehoor te geeven;
 Te trouwen, als hy wil? Och! Heer, zy ſtroopt je 't vél
 Ligt over 't hoofd, én ſteekt jou leevend in de hél,
 Of in een' gat, daar zon, nóch maan ſchynt 't Zal'er honden,
 Zo jy je niet bekeert. Wat gruwelyker zonden

Heb jy begaan, Heer, dat de drommel jou zo kwélt?
 Myn Heer, ei, béter je, óf geef Flip verlóf, én géld.
 Want komt de droes om jou, hy mogt me meê ligt haalen.
 En schoon hy jou maar greep, wie zou myn huur' beraalen?

LUIDEWYK.

Hoe kan een' Engel, zo volmaakt, een' duivel zyn?

FLIP.

Ik blyf 'er by, het is de droes in ménscheshyn.
 Hy heeft je al binnen; 'k zie 't, ik preek maar veur een'
 dooven.

Och! wou je voor het léft jou knécht maar ééns gelooven,
 En doen zyn raad, jy zoudt wel haast wat anders zien!

LUIDEWYK.

Wat is die?

FLIP.

Ligt haar' rók ééns op tot aan de kniën ...

LUIDEWYK.

Gy onbeschófte fielt, ik zal u daar lyk groeten.

FLIP.

Je zoudt haast mérken aan haar' ronde paerdevoeten,
 Of aan haar' lange staert, dat ik de waarheid spreek.

LUIDEWYK.

Zwyg, zég ik, rékel, eer ik u de beenen breek.

JAKOBA, *geschreeven hebbende.*

Myn Heer, ik heb myn' wil in deeze brief geschreeven;
 Gy kunt ze zien. Gelief terwyl ééns last te geeven,
 Dat my uw' knécht de deur ontsluit, op dat ik gaa.

LUIDEWYK.

Mêvrouw!

JAKOBA.

Wat is 't, dat gy begeert?

LUIDEWYK.

Zal ik zo dra

Verliezen al myn' vreugd?

JAKOBA.

Die zal u niet begeeven.

LUI-

L U I D E W Y K.

Ei, blyf dan hier. Gy zyt de welluft van myn leeven.
 'k Verlies al myn geluk, zo 'k uwe fchoonheid mis,
 En taal, nóch téken zie waar die gebleeven is.

J A K O B A.

Myn' brief beduidt u klaar waar gy ze weêr zult vinden.

L U I D E W Y K.

Gun my dan ecne beê, gy zult my zeer verbinden.
 Doe my de gunft, én zég me uw' naam, eer gy vertrékt.

J A C O B A.

'k Zie die vrypóftigheid wordt door myn' gunft verwékt;
 Maar matig die, myn Heer, gy zult 'er niet meê winnen.

L U I D E W Y K.

Mêvrouw, ei, zo ik mis, vergeef het aan myn minnen.

J A K O B A.

Zo ik myn' naam niet zég, laat gy me dan niet gaan?

L U I D E W Y K.

Mêvrouw, verschoon my; al myn welvaart hangt 'er aan.
 Gy zoud het vrolyk doen, zaagt gy de ftand myns harten.

J A K O B A.

Wel aan, Heer, is het tot verzachting van uw' smarten,
 'k Zal ook in deeze zaak u, vólgens uw' begeert',
 Vernoeogen, nu ik u myn hart tóch heb vereerd.

Maar daar zyn wonderlyke, én groote omftandighéden
 Aan vast, én zeer veel tyds om die naar eifch te ontleeden,
 Dies wénfchte ik wel, myn Heer, om niet gezien te zyn,
 Dat gy daar boven voor die op'ning het górdyn
 Woud fchuiven: want men zou ons ligt'lyk hier verfpieden.

L U I D E W Y K.

Het zal gefchiên, én al wat gy me zult gebieden.
 Flip, klim daar by.

F L I P.

Ei, neen!

J A K O B A.

Hy is te blood, én dom.
 Doet gy het liever zélf, én laat hem lichten.

C 5

L U I -

LUIDEWYK.

Kom.

Tast aan dé kaers,

FLIP.

Daar gaan wy voor den drommel vaaren

Door't venster.

JAKOBA.

Heel om hoog.

LUIDEWYK.

Ik zie't, én zal't wel klaaren;

Terwyl Luidewyk bezig is met het gordyn toe te schuiven, en Flip met lichten, snapt Jakoba door de bedekte deur uit de kamer.

VIERDE TOONEEL.

LUIDEWYK, FLIP.

MLUIDEWYK, *van de stoel slappende.*
Evrrouw, ik heb.. wat'sdit? Waar zyt ge'alwéderwég?
Dat's kluchtig.

FLIP.

Zie je't wel, liegt nou jouw dienaar, zég?

Is dat geen tov'ren, én begin je niet te vreezen?

LUIDEWYK.

Zwyg stil, én licht. Hoe mag zy uitgekomen weezen?
't Is alles toe, én zy daar uit? Ze ontfak het licht,
Zy sprak, zy schreef.

FLIP.

En wip vervliegt ze uit ons gezicht,
Vlak deur de schoorsteen, zo als daatelyk in 't donker;
Nou is het by de kaers, geloof je't nóch niet, Jonker?

LUIDEWYK.

Ik lach met tovery.

FLIP.

Och! óch! myn Heer, wat raad?
Daar dunkt me dat 'er weér een by de tafel staat.

LUIDEWYK.

Ik zie niets als de stoel.

FLIP.

Myn Heer, wie kan het weeten,
Of

Of de eene drommel niet op de and're heeft gezeeten?
Ei Heer, gaan wy van hier!

LUIDEWYK.

My schier geen moed te kort;
Maar 't schynt óf my 't verstand als vast gehouden wordt:
Want ik kan dit geheim onmoog'lyk niet doorgronden.

FLIP.

Ik wel, ik heb het op myn' kaaken waar bevonden.
Die vrouw, die daat lyk in de kamer is geweest,
Is wis een' drommel; Ei, vertrouw geen kwaade geest.

LUIDEWYK.

Maar leezen wy haar' brief.

FLIP.

Neem die niet in jouw handen,
Of steek ze eerst in de kaers, myn Heer, én laat ze branden.

LUIDEWYK.

Neen, neen, ik moet eens zien, wat zy van my verzoekt.
Bréng hier de brief.

FLIP.

Ik die aanraaken? Ze is vervloekt:

Kryg jy ze.

LUIDEWYK.

Schélm, ik zal u de ooren strak verzetten.

FLIP.

Ogruwel! Heer, tast jy die an?

LUIDEWYK.

Wat zou my letten?

*Wilt gy me kennen, kom ter middernacht
By 't groene Zootje, daar ik u verwacht
Met koets, koetzier, Staatjuffers, én lakkeijen,
Al 't saamen in het zwart gekleed.*

*Men zal u blinden met uw' dienaar; vrees geen loed;
En laat u, naar 't hen lust, gewillig heenen leijen.*

FLIP.

Op middernacht alleen verzélschapt met jouw knécht
Te gaan, daar meester Hans de beul, de dieven récht;

En

En daar gaan zitten in een' koers met zwarte paerden...

LUIDEWYK.

Hoel zou ik zulk een' gunst naalaaten aan te vaerden?
Ligt kreeg ik dienooit weêr.

FLIP.

Gelyk als ik, én gaat 'er niet.
Myn Heer, dénk om jelyf,

LUIDEWYK.

Daar moet ge ook blyven.
Neen, daar ik blyf,

FLIP.

Och! hoe kom je zo boosaardig?

LUIDEWYK.

Zo schoon een' duivelin is dat gevaar wel waardig.
Ik antwoord haar.

FLIP.

Eer jy je tot dit opzét geeft,
Verzoekt jouw trouwe knécht ootmoedig én beleefd,
Dat hy jou daar van, deur een' storie, af mag schrikken.

LUIDEWYK.

Vertél, ik zal terwyl her noodige beschikken.

FLIP.

Myne Overhéstemoêr, één' vrouw van tachtig jaar,
Die had een jongen, die de Vaâr wierdt van myn Vaâr,
Die jongen kwam zich met een Heer op reis te geeven,
Naa dat hy twaalef jaar de varkens had gedreeven;
En deeze Heer, daar méé hy kwam op reis te gaan,
Reist Duitsland deur, én komt op 't lést in Zwédenaan,
En, Jonker, zo als hy in Zwéden aankwam, brandde
Men daar veul' Tovenaars, gelyk men daar te lande
Gewend te doen is; én, myn Heer, zo als men daar
Veul' Tovenaars verbrandde, én dat myn Béstevaâr,
Gelyk als ik, aan spook geloofde, én dat zyn' Jonker,
Gelyk als jy, de Droes uittartte, én in het dooker
Dorft over 't Kérkhóf gaan, en roepen Hillebrand
Kom uit den grave, zonder lip, óf zonder tand;

Zo

Zo was hy op een' tyd by veul' Hoogduitsche Heeren,
 Al vroom geloovig vólk, als ik, te banketteeren,
 En zo zy waaren aan het banketteeren, sprak
 Men veul van toveren, daar hy de draak meê stak;
 Zo dat ze 'em scholden voor een ketter, én deswégen
 Wel waardig om verbrand te worden daar ze 'em kreegen:
 Maar 's middernachts, als nou, als hy na huis zou gaan,
 Zo ziet hy, zo als wy, een' Juffer veur hém staan.
 Hy, zo beleefd, als jy, vraagt, wie ze tóch mogt beiden?
 Zy weêr beleefd: een Heer, om my na huis te leiden.
 Hy weêr: belieft u dat ik de eer heb? Zy weêr: Ja,
 'k Zal de eer ontfangen. En 't was niet, als voor én na,
 Excusez moi, de eer zal aan my zyn, tot zy saamen
 Al komplementende aan de Juffers wooning kwamen.
 't Leek wel een koninklyk paleis, zo kóftlyk was 't.
 Men hiet hem wellekom, men noodt zyn Heer te gaff;
 Men schaft wel op, men eet, men drinkt, men raakt aan 't
 praaten

Van liefde, én hy verliefd, als jy, én uitgelaaten
 Van blydchap: want zy was gelyk dit spook heel mooi,
 Raakt met haar eind'lyk ééns, én trekt by haar te kooi.
 Maar, toen hy zich méthaar wou in het béd verwarmen,
 Had hy een' moorder, die op 't rad lag, in zyne armen.
 De Juffer én het huis verdween, én hy, verftéld,
 Vond met myn Bêstevaâr zich fraai op 't galgevêld.
 Men kan wel dénken, óf zy schrikten: want myn' léden
 Die trillen van 't verhaal. Dies laat het spook met vreedén,
 Myn' Heer, ei zoek het niet, nóch gaa het vinden: Och!
 Het is niet, dat het lykt; 't is allemaal bedróg.
 Daarom bedénkje, én laar...

LUIDEWYK.

Ik heb de brief geschreeven.

Daar lég ik die. Kom gaan we 'er heen.

FLIP.

Verveeltje 't leeven?

Jy hoort dat yffelyk verhaal, én durft 'er gaan?

LUR.

LUIDEWYK.

Ik heb van al uw' klap geen énkél woord verstaan.

FLIP.

Maar gaa je'er, Heer, in érnst?

LUIDEWYK.

En vriendelyk genood? Wel, zyn we'er niet ontbooden,

FLIP.

Ei laat my hier. Maar zo in 't donker hier ter steê,
En dat alleenig? Och! ik vrees...

LUIDEWYK.

Neen, neen, kom mee.

FLIP.

Ik durf niet, Heer!

LUIDEWYK.

Gy moet: én maak my niet veel' woorden.

FLIP.

Ik durf tóch zékér niet! Ei, ei!

LUIDEWYK.

Maakt gy veel spéls. 'k Zal u vermoorden,

FLIP.

Myn Grootvaár is 't ontsnapt; ligt raak ik ook wel vry.
Neen, neen; ik blyf jé liever by.

VYFDE T O O N E E L.

KATRYN, JAKOBA, SOFIA.

Door de bedékie deur inkomende.

KATRYN.

Zijn al wég, Mèvrouw.

JAKOBA, tegen SOFIA.

Was 't niet verwond'rens waardig,

SOFIA.

Ja Nicht; daar in bleek uw verstand, het was zeer aardig,
En haast bedacht hem zo te ontsnappen. 'k Prys de vond.

KA.

K A T R Y N.

Ik zag door 't gat dat hy heel opgetoogen stond.

S O F I A

Wat wonder? dus door Nicht, én flus door u bedroogen,
Hoe kan hy twyff'len, óf een spook is hem ontvloogen?

J A K O B A.

Flus scheen hy onvervaard, volliefde, én heel beleefd;
Maar wélk eéne indruk hem die nieuwe ontmoeting geeft,
Zal uit zyn antwoord ons zeer ligt te speuren weezen
Hier is de brief, Moei. 'k Ben nieuwsgierig die te leezen.*Deuyt ik my, vol vreezen, én verlangen,**Heel overgeef aan uw' bescheidenheid,**Zal ik verschynen, daar men my verbeidt,**Niet om weér nieuwe gunst, maar om gend'te ontfangen.*

Wat is hy heusch! Ik heb myn' zinnen wel geleid,

En niet getwyffeld aan zyne édelmoedigheid:

Want zyn' beleefdheid...

S O F I A.

Nicht, laat ons geen tyd verspillen;

Maar maaken 't alles reê, zo wy de kans niet willen

Vervliegen laaten. Doe Katryn na onzént gaan,

Daar myn koetsier, karós, én paerden vaerdig staan,

Om voort myn' kamenier, én haar ter plaats te leijen,

Daar zy Heer Luidewyk, óf hy haar zal verbeijen.

J A K O B A, *tégens* K A T R Y N.

Gaa, masker u, Katryn, én laat voor al niet naa,

Dat gy hen alle bei hunne oogen blindt, zo dra

Zy u ontmoeten, én, als gy zyt opgezecten,

Zo ry wat om, opdat zy dés te minder weeten,

Hoe vér, en door wat wég zy ryden.

K A T R Y N.

'k Vat het wel.

S O F I A.

Kom, gaan wy ook, op dat men 't ov'rige bestél.

Einde van het Dérde Bedryf.

VIER.

48 HET SPOOKEND WEEUWTJE.
VIERDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

JAKOBA, SOFIA, ANTONETTE.

JAKOBA.
JA Moei, het is hoog tyd; Karyn moet daat'lyk komen:
't Is haast half één. De rouw dient spoedig afgenomen.
Kom Antonette, klim op deeze stoel, én maak
De strik daar boven lós, opdat men vaardig raak.
Zo, zo. Maar Moei, hoe staat dit hulsel? deeze kleeren?

SOFIA.

Gy schynt een' Koningin! wat hart kan zich verweeren
Voor die bevalligheid? kost gy straks Luidewyk
Behaagen, nu zal hy verwonderd staan, gelyk
Als óf hy een' Godin zag in den hémel pronken.
De man is ons, zo gy niet schaars zyt met uw' lonken.
Maar hoe past my dit kleed, én toefstél, lieve Nicht?

JAKOBA.

't Verjongt u heel én al, én geeft uw aangezigt
Een' groote wélfstand; ja, 'k heb réden van te vreezen
Voor uwe aanlók'lykheid, én dat ze ligt zal weezen
Tot nadeel van de myne.

ANTONETTE.

En vreeft men niet voor my?
Mêvrouw, my dunkt, ik ben wel ruim zo fraai, als jy.
Ik zég het met verlóf, ik kan my niet verbyten.

JAKOBA.

Gy zyt afgrys'lyk schoon.

ANTONETTE.

Och! mogt ik maar ééns smyten
Myn' vriendelyke oogen op jouw Vryers knécht, ik wéd,
Hy ging zo graag met myn, als één' van jou te béd.

JAKOBA.

Doe gy uw wérk maar, gy verslyt de tyd met praaten.

AN.

ANTONETTE,

De rouw is ommers af.

JAKOBA.

Zét daar de zilv're vaten;
 Hang daar de blakers, daar de spiegels. Wat! gy zyt
 Zo langzaam. Zét de stoel hier op het groot tapyt
 Dicht aan de tafel. Zyn de konfituuren vaardig?

ANTONETTE

Ja, al geschoteld. Maar, als ik bekyk, hoe aardig
 My zulk een Jufvrouws kleed an 't lyf staat, word ik mal.
 'k Wil wédde, dat de knécht op myn verlieven zal.
 Mévrouw, ei, zo je myn dit kóft'lyk kleed wiit geeven,
 Ik zal jouw keukenmeid yeur niet zyn al myn leeven.

SOFIA.

Het staat u schoon.

ANTONETTE.

Hoe íchoon? Ei, lég me dat ééns uit.

SOFIA.

Gelyk een' zyde vlag staat op een' vullisfchuit.

JAKOBA.

Maar, Antonette, 'k hoor Katryn daar op de trappen?

ANTONETTE.

Beliefje, dat men van de Rénsé wyn zal tappen?

JAKOBA.

Ja, bréngt'er naerzen van kandy by, rép u, dra;
 En de app'len Sina meê. Maar kom straks weêr.

ANTONETTE.

Ik gaa.

T W E D E T O O N E E L.

JACOBA, KATRYN, SOFIA.

JAKOBA.

HOeis't met Luidewyk, Katryn? kwam hy u vinden?

KATRYN,

Hy is in huis, Mevrouw.

D

JA-

JAKOBA.

Liet hy zich willig blinden?

KATRYN.

O ja. Maar Flip had ons met zyn geraas verraân,
Had Jonker Luidewyk hem niet bedreigd te slaan.

JAKOBA.

Waar zyn ze?

KATRYN.

Luidewyk is in de blaauwe Kamer
In't donker. Maar voor Flip dócht my, dat geen bekwaamer
Verblyf te vinden was, dan in de kleêrkas; daar
Hy, opgeslooten zynde, een gruwelyk gebaar
Met schreeuwen aanrécht, dat men anders vér zou hooren,
Had ik dit middel, om die luide galm te smooren,
Niet uitgevonden.

JAKOBA.

Is hy ook geblind geweest?

KATRYN.

Met groote moeite: want de gék was zo bevreesd,
Dat wy zyne oogen met gemak niet blinden konden,
Tot wy zyn'handen op zyn' rug tesaamen bonden.
Maar toen wreef hy gestaâg de neusdoek van 't gezicht.
Dóch ik bedócht een' vond, die wél gelukte.

SOFIA.

Nicht,

Verpraat uw' tyd niet, nóch laat Luid'wyk langer beijen.

JAKOBA.

Katryn, waar zyn de knéchts?

KATRYN.

Zy doen hunn' livereijen
Vast aan, én fieren zich, Mévrouw; zy zullen hier
Zo daat'lyk zyn.

SOFIA.

Daar zyn ze; ik zie myn' kamenier
Met bei myn' knéchts verkleed, én daar komt Antonette
Met konfituuren.

JA

JAKOBA.

Wel, terwyl ik ieder zette
Ter plaatse daar het bést zal voegen, gaa Katryn,
Haal Luidwyk, én maak straks met hem hier te zyn.

D E R D E T O O N E E L.

JAKOBA, SOFIA, IDA, ANTONETTE,
DIRK, NIKLAAS, *in Pagies kleeren.*

W Atdunkt u Moei, is't all' zo wél, naar uw behaagen?

SOFIA.

't Is alles wél Nicht, zo uw aanslach komt te slaagen.

JAKOBA.

Zo 't u beliest dan, Moei, bekleê myn réchter zy.
Hoor Ida.

IDA.

Wat beliest, Mevrouw.

JAKOBA.

Wanneer Katryn komt, zal zy naast u staan.

SOFIA.

Kom achter my.

Myn' jongens blyven?

Waar zullen

JAKOBA.

Dirk zal deeze plaats vervullen.

En Klaas zal ginder staan. Ik kan niet anders zien

Of alles is gereed. Dat élk Heer Luid'wyk dien'

Met alle eerbiedigheid, én achting

SOFIA.

'k Hoor hem komen.

JAKOBA.

O liefde, hélpt my in 't géne ik heb voorgenomen!

SOFIA.

't Zal hem verwond'ren u te zien in deeze staar.

D 2

JA^m

JAKOBA.

Hij komt. 't Hart klóptme! Ach Moei, gy zyt myn toe-
verlaat.

VIERDE TOONEEL:

JAKOBA, *op een verhevene Stoel*, LUIDEWYK,
door Katryn geblinddoekt ingelcid; SOFIA, AN-
TONETTE, IDA, DIRK, NIKLAAS:

O Ntblind Heer Luidewyk.

LUIDEWYK, *ontblind zynde.*

Waar bèn ik? Zien myne oogen,
Het géne ik meen te zien, óf droom ik, én is 't loogen?

JAKOBA.

Heer Luidewyk 't is waar; én al wat gy hier ziet
Is door myne órdet, én om uwent wil geschied.

LUIDEWYK.

Zyt gy het zelf, Mèvrouw? mag ik myn oog vertrouwen?
Hoe! heb ik het geluk u wéderom te aanschouwen?

En is uw hart tot my gelyk voorheen geneigd?

Of wordt my, naar verdienste, ook loon, én straf gedreigd
Van 't geen myn onbescheid heeft tégens u misdreeven,

Om dat ik flus uw'wil zo durfde wéderstreeven,
En, toen gy gaan woudt, u ophouden tégens reên?

Ik bid vergiffenis, Mèvrouw; de liefde alleen

Was oorzaak van 't vergryp. Wie kan zo ligt verlaaten,
Dat hy zo heevig mint? Zoudt gy my daarom haaten,

Gelyk een vyand?

JAKOBA.

Neen, ik houd u voor myn' vriend,

En gy hebt grooter straf ontfangen, als verdiend.

Vergeef my, dat ik u uwe oogen heb doen blinden,

En, opdat gy by daag' dit huis niet weêr zout vinden,

U, als geyangen, heb gehouden.

LUIDEWYK.

Wélk een'nacht

Is schooner, als die zulk een' dageraad verwacht?
 Myn' Aartsgódin', wie zou om die gevankenissen
 Zyn' vryheid, om die nacht den dag niet willen missen?

JAKOBA.

Myn Heer, uw' woorden doen my uwe heuschheid zien:
 En, alhoewél die wyl' van spreken de Edelliën
 Gewénd zyn, 'k durf nóchtans van u wat meeders hoopen:
 Maar óf ik miste, ik bid, lég my uw hart ééns open,
 En vlei my nu niet weér, hebt gy my flus geleid.
 Behaagt u deeze proef van myn' genégenheid?
 Keurt gy myn' stoutheid goed? én kunt ge op u verkrygen
 Myn' min met wédermin te loonen, of te zwygen
 Het géne u deeze nacht by my bejégend is.

LUIDEWYK

Mêvrouw, indien myn oog u myn' gestéltenis
 Des harten niet, gelyk ik 't wénschte, kon verklaren,
 Myn' mond zal ze ongeveinsd, én vreugdig openbaaren.
 Die onverwachte dank van myne kleine dienst,
 Die ik zo wonderlyk, én op het onvoorzienst
 In myne kamer vond, verrukte myn' gedachten,
 En dwong my uwe geest, én uw' verdiensten te achten:
 Ja 'k hield u, onbezien, van schoonheid niet misdeeld;
 Maar 'k vind u schooner, als ik my had ingebeeld.
 Zo dat ik reeds, door myn' nieuwsgierigheid gedreeven,
 Geen middel vond de kracht der min te wéderstreeven,
 Toen ik die schoonheid, zo volmaakt naar myne wénsch,
 Bescouwde; toen ik u een Engel, én geen ménsch
 Te weezen dacht. Hoe kan ik laaten u te minnen?
 Ik heb myne oogen, én 't gebruik van myne zinnen;
 Ja, 'k zweer, dat ik u steeds beminnen zal, Mêvrouw,
 Schoon ik u nimmer zien, óf wéder spreken zou.
 Maar ach! wat baat my tóch myn liefde? ik vrees met réden
 't Onmydelyk begin van veel' rampzaligheden:
 Want uwe staat sicheelt by de myne veel te veel:
 Gy die Printés zyt, óf Graavin; in tégendeel
 Ik maar een Edelman, wien 't hoopen is verboden

D 3

Op

Op zulke gunsten, daar gy hem toe schynt te nooden.
Ik zie gy acht het gunst, dat zich myn hart verblyd
Met groote inbeeldingen voor een' geringe tyd,
En meent myn' kleine dienst heel rykelyk te loonen:
Maar 't is een avréchtich loon. Kost zich myn hart ver-
toonen

In myne woorden, 't zou u mélden, wélk een' pyn
Het uitstaat, dat wy niet gelyk van staat en zyn.
'k Zou dan zo veel gevaar van myn verdérf niet loopen,
En door volharden een' gewenschter uitkomst hoopen.

JAKOBA.

Ik zou gelooven, dat gy zonder veinzery
De grond uws harten méldde, én dat ge lig'tlyk my
Niet heel onwaardig acht van u bemind te weezen,
Had ik geen réden van het tégendeel te vreezen.
Ik bèn van goeder hand verzékerd, dat uw' trouw
Alreë beloofd was door uw' Vader aan een' vrouw
Hier in den Haage, én van zeer édelen geslachte,
Toen u uw Vader nóch van buiten 'slands verwachtte
Op uwe hérwaards komst, eer u de Turk ééns nam,
Of eêr de tyding van uw overlyden kwam.

LUIDEWYK.

'k Bekén, Mèvrouw, dat ik myn Vader heb geschreeven,
En volle vryigheid tot deeze keur gegeven,
En dat myn' hand gereed om aan te vaerden stond
De vrouw, waaraan zyn' wil, én voorzörg my verbondt,
Vertrouwende op zyn' keur, én lietde, die ik kénde;
Maar ik bespeur helaas! myn' misslag in het énde.
En in zyn oordeel acht ik hem verdwaald, én blind,
Die, zonder toestaan van zyne oogén, 't hart verbindt.

JAKOBA.

Maar zég, wat vrouw had hy voor u tóch uit gekooren?

LUIDEWYK.

Mèvrouw, zulks was my nooit bekénd.

JAKOBA.

Doe 't my maar hooren,
Heer

Heer Luidewyk: kreeg gy dan nimmermeer de weer
Van uwen Vader, aan wien hy u had besteed?

LUIDEWYK.

Mêvrouw, die brieven zoud ik in Marseilje vinden;
Maar die zyn wêderom gezonden door zyn' vrinden,
Zo dra als zy de maar vernaamen van myn' dood.
't Is waar, dat Vader my sints door een' brief ontbood,
Dat zy gehuwd was, daar hy my aan uit wou trouwen;
Maar haar geslacht, én naam heeft hy my nooit ontvouwen;
Ook schryft hy my, dat hy myn' komst verwachten zal,
Eer hy my wêderom besteedt.

JACOBA.

Mag ik het al

Gelooven?

LUIDEWYK.

Ja, én dat ik steeds met ziel, én zinnen
Zo lang ik leef, alleen uw' schoonheid zal beminnen.

JACOBA.

Al was ik u gelyk van staat, óf minder?

LUIDEWYK.

Ja.

Zo ge édel zyt, waar aan ik gantsch geen twyffel slaa.
Maar 'k vrees uw' groote staat.

JACOBA.

Durft gy me dat belooven,

Heer Luidewyk?

LUIDEWYK.

O ja, én zweeren daarenboven,
Dat my de hémel nooit...

JACOBA.

Zwyg stil, én zweer niet; houw
Uw woord alleen; én ik beloof u weér myn' trouw.
Maar, wyl wy saamen voor het jaar niet trouwen kunnen,
Wil ik aan uwe keur de volle vryheid gunnen,
Of gy veranderde van zin, én óf misschien
Uw Vader voorhad u eene and're aan te bién.

D 4

LUI.

LUIDEWYK.

Al kon myn Vader my een' Koningin verkiezen,
 Hy zou veel eêr zyn' moeite, én ik 't ontzag verliezen,
 Dat ik hem schuldig bèn, dan myn' geheugchenis
 Uw' gunsten, daar myn' ziel u zo verplicht voor is.
 Dies méld me sléchts uw' naam, én staat.

JAKOBA.

Dat kan niet weezen.

LUIDEWYK.

Mêvrouw, gy vleit myn' hoop; maar meerdert ook myn'
 vreezen.

Ik zie, ik zie wel, gy bereidt me een' lange pyn
 Voor weinig tyds vermaak.

JAKOBA.

Ik bèn niet, die ik schyn.
 Maar wees geduldig, Heer; gy zult myn' naam haaft weeten.
 't Is nóch geen tyd.

LUIDEWYK.

Mêvrouw...

JAKOBA.

Gy zult u weêr vergeeten,

En maakt my moeiljyk met uw nieuwsgierigheid.
 Betoom die,

LUIDEWYK.

Ach!...

JAKOBA.

Eén woord zy u genoeg gezeid.
 Maar zég me, waar hebt gy Heer Ferdinand gelaaten?

LUIDEWYK.

Ik liet hem op het Bal in 't midden van zyn praaten
 By Jufvrouw...

FLIP, *van binnen klóppende.*

Holla, hei! waar drommel bèn ik hier?

Op, op; ik hoor je wel.

JAKOBA.

Wat wil al dat getier?

KATRYN.

't Is Flip.

JAKOBA.

Men laat hem in.

V Y F D E T O O N E E L.

KATRYN, FLIP, *met twee zwarte pleisters voor de oogen, en de handen op de rug gebonden*; JAKOBA, IDA, LUIDEWYK, ANTONETTE, SOFIA, DIRK, NIKLAAS.

KATRYN.

Hoe komt gy hier?

FLIP.

Jy spookten;

'k Heb myn' gevangenhuis, myn' doodkist opgebroken.

KATRYN.

Hy meent de kleérkas, die ligt stukken zyn zal.

FLIP.

Wel,

Hoe is 't? waar ben ik hier? Spreek op, is 't in de hél; Zo hoorde 't hél'sche vuur de touwen van myn' handen, En deuze pleisters van myne oogen wég te branden.

JAKOBA.

Hoe ziet 'er Flip zo uit?

IDA.

Mévrout, uw' Kamenier

Had zeer veel moeite met de gék, zo dat ze schier De moed liet vallen van hem zyn gezigt te blinden; Tot dat ze, naa dat zy hem dus had heeten binden, Twé tandpynpleisters van haar hoofd nam, die ze voor Zyne oogen plakte.

JAKOBA.

Wel, ze kwam 'er aardig door.

Maar geef ons hier terwyl de wyn, én konstituuren,

En maak hem lós.

KATRYN.

Ei neen, Mèvrout, ik kan niet duuren!
'k Moet hem wat kwellen voor de moeite, die hy my
Gegeeven heeft.

JAKOBA.

Voldoe uw' lust, het staat uvry.

KATRYN tegen FLIP.

Kom hier.

FLIP.

Waar bréng je me? Waar heen zel ik nóch vaaren?
Ik stérf van schrik! Ei my! wie mag me zo bewaaren
Van al die Nikkers, én van al dat helsch gespook,
Die 'k dan eens zie, én dan vervliegén, als de rook?

KATRYN.

Wat schort u, Flip, dat u zo ongerust doet droomen,
En raazen in uw' slaap?

FLIP.

Moet nóch de drommel komen,
Engekken met me toe?

KATRYN.

Wel, légjeniet te béd?
En staan wy hier niet, om te hooren wat u lét?

FLIP.

Ik slaapen? Meen je lui me dat zo wys te maaken?

KATRYN.

Wel, doe uwe oogen maar ééns op, gy zult ontwaaken.

FLIP.

Had ik geen pleisters voor myne oogen, akkremast!

KATRYN.

Wel, trékt ze'er af.

FLIP.

Ja hoe? myn' handen die zyn vast,
Gebonden op myn' rug.

KATRYN.

Hoe laat gy u vervoeren

Door

Door zotte indeelingen, die u het brein beroeren?
Ik zég, doe de oogen op.

FLIP.

Ik kan waeréntig niet.

KATRYN, *met Antonette hem heen, en weêr schuddende.*
Kom, schudden wy hem, dat hy wakker word én ziet.

FLIP.

Hélp, hélp, myn Heer! myn Heer! waar mag myn Heer
tóch weezen?

Och! was hy hier, 'k zou nóch een beetje minder vreezen.

Maar lieve Geestjes, wat heb ik jou lui misdaan?

Ik dorst om jouwent wil nooit in het donker gaan;

Ook heb ik nooit, de droes die voer me wég gezwooren,

Uit vrees van jouw lui in jouw bézigheid te stooren.

JAKOBA.

Ontbindt den bloed, neemt hem de pleisters van 't gezigt.

KATRYN.

Zeer wél, Mévrouw.

FLIP.

Och, óch! nou vrees ik weêr voor 't licht!

Maar hoe! is dit de hél? 't zou eêr de hemel lyken.

Kremént, wat is 't hier mooi! wat is hier al te kyken!

O wat al Juffertjes, zo kófstelyk, zo schoon,

Met wyn, én suiker op de tatel! 't lyken Goôn,

Góddinnen, én... de droes, 'k begin te watertanden,

'k Zou wel ééns proeven Maar hoe! bèn jy 't, die de handen

Van de opperste Gódin daar kust? Bèn jy 't myn Heer?

LUIDEWYK.

Ja, Flip, ik bèn het, vrees nu voor geen spookten meer.

FLIP.

Maar jy lui, spookstertjes, die al myn géld gestoolen,

En wég gevoerd hebt, zég waar heb je 't tóch verschoolen?

't Was al myn' rykdom, én een' lang gespaarde schat,

Die ik in twé jaar tyds by één gestapeld had.

Ei, geestjes, geeft het my weêrom; 't kan jou niet baaten;

Want in de hél behoeft men zilver, né ch dukaaten.

LUI-

LUIDEWYK.

Bedwing uw' tong, Flip, én gebruik hier meer ontzag.

FLIP

Ja, had ik ook een spook, dien ik in de armen lag,
 Dat my wat troetelde, én geschénken zond met éénen;
 Dat my myn géld niet stal, nóch bonsde, dat de beenen
 Nóch ramm'len in myn lyf, ik had wis bétér moed,
 En zou geruiter zyn; maar al myn géld kwyt? bloed!

KATRYN.

Flip, Flip, zie my ééns aan.

FLIP.

Wel nou, wat zel't dan weezen?

KATRYN.

Wat dunkt u van me?

ANTONETTE.

Wat van myn?

FLIP.

Och, óch! myn vreezen

Begint weêr: óch! waar zal ik heen?

ANTONETTE.

Wat, bénje zót?

Kies één' van beiden tot jouw vryster.

FLIP.

Ei, je spot

Met Flip.

KATRYN.

Neen, neen, in érnst, wy zyn verliefd, én minnen
 Uw' deugden, én persoon; dies wil vry met uw' zinnen
 Te raad gaan, wie ge van ons tweên tot vrouw begeert?

FLIP.

Zo jy van binnen, als van buiten waart; ik zweer 't,
 'k Nam je alle bei wel. Maar, dan kreegen ze me binnen,
 Gelyk myn Grootvaars Heer. Mejuffers duivelinnen,
 'k Bedankje veur jouw gunst: 'k heb nóch geen trouwens
 lust.

ANTONETTE.

Jy moet.

FLIP.

FLIP.

Ik wil niet.

ANTONETTE.

'k Laat jou anders nooit in rust;

Maar 'k zalje straks weêrom doen van den duivel droomen.

SOFIA.

Och Nicht, my dunkt, ik hoor daar iemand boven komen!

JAKOBA.

Katryn, gaa daatelyk Heer Luidewyk én Flip
 Verbérgen; haast u, óf wy raaken in de knip
 Myn Heer, verschoon me, als gy de rédenen zult hooren,
 Waarom ik dit moet doen, zult gy u niet verstooren.

LUIDEWYK

Mêvrouw, ik schik my gansch naar uwe wil, én 'k gaa.

FLIP.

Ik zékerniet. Och! óch!

LUIDEWYK.

Zwyg, schélm.

FLIP.

Genâ! Genâ!

ZESDE TOONEEL.

FERDINAND, JAKOBA, SOFIA, IDA,
 ANTONETTE, DIRK, NIKLAAS.

FERDINAND.

W At willen hier by nacht al deeze kóstlykhéden,
 Jakoba? Om wat reên gaat gy u dus verkleeden?
 En pronkt uw' kamer met dit prachtig huisfieraad?
 Het rouwkleed van de wand?

JAKOBA.

Eer dat gy vérder gaat;

't Geschiedt alleen om my de geest wat te vermaaken.

FERDINAND.

Wat vreugde kunt gy tóch in deeze zótheid smaaken?
 Daar schuilt ietsmeêr.

JAKOBA.

Gy weet, ik gaf, naar uwe zin,
 En zonder liefde, óf trek my over aan de min
 Myns overleeden' mans, én heb geen vreugd genooten
 In de écht. Naa dat de dood zyne oogen had geslooten,
 Versleet ik tégens dank een' maand in éénzaamheid.
 Dóch, wyl de droefheid my niet diep in 't harte leit,
 Wilde ik me, om de achterklap der lieden te vermyden,
 In 't byzyn van myn' Moei Sofia wat verblyden
 In huis; 't wordt anders vaak ten argsten naa vertéld.

FERDINAND.

Waarom zo vrémd een spel by nacht dan toegestéld,
 En in myn afzyn? Dit kan kwaad vermoeden geeven.

JAKOBA.

'k Had wel gedacht, dat gy myn lust zoud tégenstreeven;
 En daarom deed ik het, terwyl gy waart op 't Bal.

FERDINAND.

Val ik u dan zo straf?

SOFIA.

Zo lang ik hier bén, zal
 Daar niets geschieden, dat u wettig kan mishagen.

JAKOBA.

'k Heb réden om my van uw' wantrouw te beklaagen.
 Gy gaat na 't Bal, én zégt, hoewél gy anders dacht,
 Dat gy niet t' huis zoud zyn, als lang naa middernacht.
 Nu komt ge vroeger weér, alleen om te verpieden,
 Wat in uw afzyn tóch mocht onder ons geschieden.
 'k Geloof dat gy hierom 't gezélschap vroeg verliet.

FERDINAND.

Zo zeer bemoei ik my met uwe handel niet.
 Het is maar by geval dat ik u kom verrassen:
 De Juffer die ik had beloofd om op te passen,
 Wierdt wat onpaslyk, én verzócht, dat ik haar weér
 Van 't Bal geleiden zou, gelyk ik deê; én keer
 Dierhalven ook na huis; maar voort kwam my ter ooren
 Een stomm'len, dat ik niet gewénd bén hier te hooren

Dies

Dies kwam ik om te zien, wat gy hier al verrécht.

JAKOBA.

Wees dan geruft, nu u de réden is gezégd.

'k Héb niets gedaan, daar ik my van behoef te schaamen.

FERDINAND

Het zy daar meê, zo 't wil, 't gaat échter het betaamen

Te boven, dat men hier in plaats van rouw én klagt

All' deeze kóft'lykheid dus toeftelt in de nacht.

Maar wyl 't u niet gevalt naar myne raad te leeven,

Zo leef naar de uwe; ik gaa my tot de rust begeeven.

Z E V E N D E T O O N E E L.

KATRYN, JAKOBA, SOFIA, IDA, ANTONETTE, DIRK, NIKLAAS.

KATRYN.

MEvrouw, uw Broeder had ons daar byna betrapt.

't Was goed, dat Luidewyk het met my was ontsnapt.

Maar zal ik hem, én Flip, hier wéderom doen komen?

Zy wachten in 't vertrék hier naast.

JAKOBA.

O neen, 'k zou schroomen,

Dat Ferdinand, zo 't scheen nóch eenigfints verstoord,

Mogt wederkeeren; dies, Katryn, gaa bréng hen voort

In hunne kamer, maar in donker.

KATRYN.

En niet zeggen

Waar ik hén bréng?

JAKOBA.

Nóch niet; wy zullen overleggen,

Myn' Moei, én ik, wanneer we in onze kamer zyn,

Wat voeglykft weezen zal; ontdék hen niets, Katryn.

KATRYN.

Maar Flip is zeer benaauwd, hy zal vast weeten willen,

Waar ik hem bréng; hoe zal ik tóch die kwiebus stellen?

J A.

JAKOBA.

Laat hem geduurig in de inbeelding, dat hy droomt.

KATRYN.

Maar zo hy raaft?

JAKOBA.

Zo bid Heer Luid'wyk, die hy schroomt,
 Dat hy 't belette, én kom ons daat'lyk wédervinden
 By Moei.

SOFIA.

Hoe zal, in 't énd, dit kluuwen zich ontwinden?

JAKOBA.

De tyd zal 't leeren, Moei, daar aan ik alles zét,
 En aan zyn' liefde. Gaan we.

tégen de Dienstbooden.

En gy, gaat ook na béd.

Einde van het Vierde Bedryf.

V Y F D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

FLIP, KATRYN, LUIDEWYK,
in donker door de bedekte deur geleid.

N Een, 't is vergeefs, je zult de schrik niet uit me krygen.
Och, bréng me weêr in 't licht!

FLIP *schreeuwende.*

KATRYN.

Myn Heer, ei, doe hem 'zwygen.
Hier niet ontdekt te zyn is ons van groot belang.

LUIDEWYK.

Zwyg rékel, zég ik, of ik zal uw...

FLIP.

Maar, spookje, bréng een' kaers; 'k Bén zo bang.
'k zal zwygen.

KATRYN.

't Mag niet weezen.

FLIP.

Ten minsten, spookje, laat me dan met vréde vreezen.

KATRYN.

Wél vrees, ja kak vry in uw béd; maar houw den bék.

FLIP.

Hoe! in myn béd? Je meent wis in myn broek.

KATRYN.

Jou gék;

Je slaapt, én droomt nóch.

FLIP.

Ik nóch slaapen? nóch al droomen?

Dat 's kluchtig slaapen; maar wanneer zal ik dan komen
Te ontwaaken?

KATRYN.

Mórgen vroeg, als gy de minste schyn

Maar van den dag verneemt, zult ge in uw' kamer zyn.

E

Myn

FLIP.

Kan'tjelusten

Te slaapen in een' plaats, daar jou de drommel voert?

LUIDEWYK.

Zwyg Flip? een' bange droom heeft u het brein ontroerd.

Slaap ook geruft, én stil.

FLIP.

Myn Heer, hoe zoud ik slaapen?

'k Staa ommers, over énd.

LUIDEWYK.

Hoe is het hier geschaapen?

'k Zég zwyg, én lég u, zo gy over énd staat, neêr.

Maar steur myn' slaap niet, nóch maak my geen woorden
meer.

FLIP.

Ei, met verlóf, nóch maar een woord.

LUIDEWYK.

Wat wilt gy zeggen?

FLIP.

Geloof je of zie je my nou in myn béd neêr leggen?

LUIDEWYK.

Ja, zég ik.

FLIP.

En héb ik myne oogen toe?

LUIDEWYK.

Ja, Ja,

Nóch ééns.

FLIP.

Ja wél, ik bèn een smaas zo ik't versta.

Ik vryf al, én ik trék de léden van myne oogen,

Dat zy my puilen uit myn' kóp.

LUIDEWYK.

Gy zyt bedroogen,

Gy ligt heel stil, én roert niet anders, als uw' mond.

FLIP.

Zo weet ik, waar 't me schort.

E 2

FLIP.

LUIDEWYK.

Waar schort het?

FLIP.

Straks, terstond

Zal ik 't je zeggen: 't is my uit het hoofd geschooten;
Hoe dat het heet. Het is...

LUIDEWYK.

Wat is 't?

FLIP.

Een beest met pooten,

Gelyk een paerd; het is de nacht, de nacht...

LUIDEWYK.

Wat nacht?

FLIP.

Nachtmerrie, diemerydt. Hei, dat's gevonden!

LUIDEWYK.

Zacht,

Maak geen geraas, Flip, ófgy krygt de huid vol slaagen.

FLIP.

Hoe! droom ik niet?

LUIDEWYK.

Wélja: moet gy me dat nóch vraagen?

FLIP.

Wél hei. Zo droom ik ook, dat jy me slaan wilt, Heer:

Daarom zo dreig me vry; ik vrees geen dreigen meer.

't Is maar een malle schrik, inbeelding, viezevaazen

Jouw dreigen: want ik droom. Hei! hei!

LUIDEWYK.

Wat wil dat raazen?

FLIP.

'k Wil wakker weezen.

LUIDEWYK.

En ik zég u, Flip, zwyg ftil,

Of 'k zal u anders,...

FLIP.

Ik zal zwygen; óf ik wil,

Of

Of niet? dat's mooi!

LUIDEWYK.

Schélm, zwyg; óf 'k zal je de ooren vlooijen.

FLIP.

Wel kyk! wat mag de gék al uit zyn harffens gooijen?
 Je wout me ook wel verbiên te droomen? dat is raar!
 Wanneer ik waak, vrind, dan bén jy myn meester maar,
 Niet als ik droom, holla! 't staat ieder vry te droomen
 Van alle dingen, die hem in gedachten komen;
 Gelyk als nou, myn Heer. Me dunkt, jy bent een gék,
 En ketter, én rond uit een vént, die door gebré k
 Van Juffers met den droes, óf met zyn' moêr wil trouwen.

LUIDEWYK.

Staa 'k op, gy rékel, 'k zal u straks de bék doen houwen,
 En zwygen doen: want 'k zal u in uw' droom zo slaan,
 Dat gy 't wel voelen zult, al is de droom gedaan.

FLIP.

Neen, neen, dat dient me niet, dan wil ik liever waaken.
 Nachtmerrie, 'k weet wel, dat men jou niet kwyt kan
 raaken,
 Ten zy men schreeuwt: 'k moet zien, óf ik ééns schreeu-
 wen kan.

LUIDEWYK.

Begin dat, hébt ge't hart.

FLIP.

Alreê, myn lieve man,

Moord! brand! moord! brand!

LUIDEWYK.

Waar is die schélm? nu moogt ge vreezen.

FLIP.

Nachtmerrie, van myn lyf. Moord! brand!

LUIDEWYK.

Wat zal dit weezen?

Jan met een' fakkel, én gevólgd van Ferdinand?
 Dat's vreemd!

DERDE TOONEEL.

JAN, FERDINAND, FLIP, LUIDEWYK.

JAN.
 't Is zéker hier, myn Heer.

FERDINAND.

Wie roept dus moord én brand?
 Hoe Heer, héb ik u niet heel vroeg van 't Bal zien keeren?
 En vind ik u nóch op, én beide in uwe kleéren?
 'k Dacht, dat ge onpas'lyk waart, én lang te béd zoud zyn.
 Wie schreeuwd' hier zo?

FLIP.

Wéi ik, jy droes in ménschen schyn;
 Of Jonker Ferdinand! Hoe Drommel is het? Droom ik,
 Of waak ik?

LUIDEWYK.

Schélm, ik zal u mores leeren, koom ik
 U op het lyf. Myn Heer, myn knécht is met het hoofd
 Gekweld. Hy révelt staag van spooken, en gelooft
 Nu tégenwoordig vast te slaapen; dat's de réden
 Dat ik deez' nacht te béd ging zonder my te ontkleeden;
 Omdat hy me élke reis tóch wakker maaken zou,
 Al was het, dat ik my ter rust begeeven wou.
 Dewyl ik vreesde, dat hy zulk een' keel opsteeken,
 En 't huis in rép, én roer zou bréngen.

FLIP.

Sellewéken!

Wat ftootjeal uit jouw hoofd, Myn Heer, beelde ik myn in
 Te slaapen, zo bén jy 't, die 't myn eerst in de zin
 Gebrógt hébt. Maar 'k begin, nu zéker te gelooven,
 O ja, 't gaat vast, hoe kom ik anders hier, 't is boven
 Al myn verstand. Het lykt de zélfde kamer wél,
 Daar ons tót drie, vier maal, de drommel uit de hél
 Bezócht heeft. Zyn we'er deur de schoorsteen ingevloogen?

FER-

FERDINAND.

Hebt gy de drommel hier gezien?

FLIP.

Ja, veur myne oogen.

FERDINAND.

Hoe zag hy 'er dan uit? Hoe was hy van fatsoen?

FLIP.

Dan is hy ééns gelyk een' zwarte kallekoen,
 Maar zéltig maal zo groot, met blauwe, én groene veeren;
 Dan is hy weêr gelyk een' Jufvrouw, in de kleêren
 Te weeten; maar niet naakt, gelyk myn Jonker weet,
 Die wel twé uren met de drommel heeft besteed
 In saremoniën, en komplimenten maaken.

LUIDEWYK.

Al lang genoeg: wilt gy uw' malle klap niet staaken?
 Ik zweer u, schélm... Myn heer, 'tis lang naa middernacht,
 Indien gy naa het énd van zyn' vertelling wacht,
 De gék zal ons, gelyk twé gekken, doen staan gaapen,
 En maaken, dat wy van de heele nacht niet slaapen.

FERDINAND.

Ei laat hem voortgaan, steur hem niet om mynent wil.
 Nu, Flip, gaa voort, waar was die drommel? zwyg je stil?
 Hoe kwaamt ge'er by, óf hy by u?

FLIP.

Ik zal 't je zeggen;

Hoor toe: Myn Heer vondt flus één' brief op tafel leggen,
 Die van den drommel kwam, én die hy zélf ook brogt.
 Ja, die ons zélf daer naa lichaamelyk bezócht
 In menschelyke schyn, dagvaerdende myn' Jonker
 Een hoopen duivels te gaan vinden in het donker.
 'k Moeft meê, al wilde ik niet: want anders had ik klóp
 Gekreegen van myn Heer.

LUIDEWYK.

Hy stoot wat uit zyn kóp,

En heeft het sléchts gedroomd.

FERDINAND.

Myn Heer, 'k geloof't geheellyk.

E 4

Maar

Maar, Flip, vervolg.

FLIP.

'k Bekén, de droes was toen niet leelyk;
 't Leek een Mèvrouw, én 't zal miſſchien een' Konkelbyn
 Van Monſieur Heintje pik, óf dat kanaalje zyn.
 Altyd ze voerde ons door de lucht; 'k zou niet wel weten
 Waar, op de Mookerhei, óf hoe de plaats mogt heeren.
 Hoe 't is, myn Heer, én ik, zyn leelyk deuze nacht
 Met hem geſcheept geweest, tot hy ons éndlyk bragt
 In 't midden van een' zaal própvol van kóſtlykhéden;
 Naa dat wy hadden wél tien duizend myl gereeden
 In een' pikzwarte koets, geménd van een koetſier,
 Zwart, als de ſchoorſteen, én met oogen, als hélſch vier;
 Met acht paar paerden, én wel élf dozyn lakkeijen,
 Al zwarte nikkers, én met zwarte livereijen.
 Die zelfde Juffer, maar veel prachtiger gekleed,
 Gevólgd van Jonkers, én een' ſleep ſtaatjuffers, heet
 Ons feeftlyk wélkom, ſchaft ons wyn, en konſituuren,
 En app'len Sina.

LUIDEWYK.

Schélm, hoe lang zal dit nóch duuren?

FERDINAND.

Hier ſchuilt iets! Flip, wanneer kwamt gy dan hier in huis?

FLIP.

Zo daar'lyk eerſt, myn Heer. Daar kwam een groot ge-
 druifch,

En met een dwarrelwind zyn we uit die zaal gevloogen
 In deuze kamer, die als de onze is, zo myne oogen
 Geen kouffen zyn, óf ik bedroogen door de ſchyn.

FERDINAND.

Nu mérk ik 't Luidewyk, is dat récht Edel zyn?
 Héb ik verdiend, dat gy my zulke tréken ſpeelen,
 En door die bitt're hoon de eer van ons huis zoudt ſteelen?

LUIDEWYK.

Myn Heer, waar in zyt gy beledigd, óf gehoond?

FER.

FERDINAND.

Dat vraagt gy? Heeft het Flip niet klaar genoeg getoond,
En naakt genoeg ontdekt? Hier valt niet meer te veinzen,

LUIDEWYK.

Wat hy u ook ontdekke, ik kan in 't minst niet peinzen,
In wélken deele uwe eer door my te kort geschied.

FERDINAND.

Waar hébt gy dan geweeft? by wie?

LUIDEWYK.

Dat weet ik niet.

FERDINAND.

Hoe komt gy uit de zaal daar u de Juffer toefde,
Weer in uw' kamer?

LUIDEWYK.

'k Weet het niet.

FERDINAND.

Neen, neen, gy hoefde

De onnoz'le Flip, door schyn van spook, én zotterny,
Om de onuitwisb're smet van uw' verraadery
Zo valsch te dekken, dus niet om den tuin te leijen,
Ik zou het zélf. . . Maar zacht wy zullen zo niet scheijen.

LUIDEWYK.

Myn Heer, hy stak zich zélf die zotterny in 't hoofd.

FERDINAND.

Wél aan; dewyl gy 't zo wilt dryven, ik geloof 't.
Het zy, zo 'r wil. Geef my eens antwoord op myn vraagen.
Ként gy de Juffer niet?

LUIDEWYK.

Neen, Heer, van all' myn'dagen
Héb ik haar niet gezien, dan deezen nacht alleen.

FERDINAND.

Zo weet gy dan haar' naam, nóch staat, nóch stam?

LUIDEWYK.

O neen.

FERDINAND,

Gy weet het niet?

LUIDEWYK.

O neen; geloof my by myn' woorden.

FERDINAND.

Waart gy 'er daat'lyk nóch niet by?

LUIDEWYK.

O ja.

FERDINAND.

Verstoorden

Wy uwe vreugd niet, én uw onderling onthaal?

LUIDEWYK.

Dat is my onbekénd.

FERDINAND.

Gy komt uit haare zaal

Bedékt in de uwe, én hoe, dat weet gy niet te zeggen?

't Schynt échter, dat zy niet vér' van élkander leggen.

LUIDEWYK.

Het schynt zo; maar voor my is 't een geheimenis.

FERDINAND.

'k Moet u dan de oop'ning doen. Die Edeljuffer is
Myn' zuster; én de zaal zo kóstelyk, én heerlyk,
Haar' kamer hier in huis.

LUIDEWYK.

Uw' zuster, Heer?

FERDINAND.

Is 't eerlyk,

En Aad'lyk, op die wys te hoonen zynen vriend?

En heb ik dit aan u door myn onthaal verdiend?

Zult gy my, die u niet, dan vriendschap, wil betoonen

Uit grond myns harten, met die schamp're smaad beloo-
nen?

En kwam ik u myn huis zo minlyk aan te biên,

Om dat den eersten nacht van u onteerd te zien?

Geveinsde vriend, ik heb u te onrécht dus versleeten.

De hoon doet my myn' schuld, én alle uw' dienst ver-
geeten.

Ik kén u voor geen vriend. Sa, trék van leer, myn' hand

Zal

Zal wasschen in uw' bloed deeze aangewreeven' schand.
 LUIDEWYK.

Geloof, Heer...

FERDINAND.
 Ik geloof myn oog.
 LUIDEWYK.

Wil overweegen...

FERDINAND.

Dat héb ik al gedaan.

LUIDEWYK.
 'k Zal toonen...

FERDINAND.

Toon uw' dégen,

Indien gy meerder moed hébt, als opréchtigheid.

LUIDEWYK.

Wél aan, wyl gy my dwingt, ik bén daar toe bereid.
 'k Zal myne opréchtigheid door myne moed doen blyken.

FLIP.

Hélp! hélp! staa by! staa by! Komt niemand na ons kyken.

VIERDE TOONEEL.

JAKOBA, FERDINAND, LUIDEWYK, FLIP,
 JAN, KATRYN, *met haar Juffrouw door de
 bedekte deur.*

Ei Broêr! Ei Luidewyk! kwétst tóch élkander niet!
 'k Héb uw verschil gehoord, én al 't krakkeel verspied.
 Nóch ééns, Broêr, zyt geruft, én laat dit véchten steekens
 U is geen schand geschied, gy hébt geen hoon te wreeken;
 Want Luidewyk is heel onschuldig in de zaak.
 't Is myn bedryf alleen, neem dan op my de wraak,
 Indien gy in myn huis iets schand'lyks vindt bedreven,
 Dat aan myn' naam, én eer de minste vlék kan geeven.
 Ik bén 't, die Luidewyk, toen hy 'er minst om dacht,
 Door brieven héb verplicht, wat vroeger in de nacht

Van

Van 't Bal te scheiden, én zich hérwaards aan te spoeden.
 Ik bén 't, die, schoon hy zulks van my niet kon vermoeden,
 Hem in zyn' kamer zélv' door deeze deur bezócht.
 Ik bén 't, die hem geblind door ommewégen brógt
 In myne kamer, die gy kóftlyk zaagt behangen,
 Alleen om Luidewyk naar zyn' verdienst te ontfangen;
 Hoewel de plaats, én ik, hem waaren onbekénd.

FERDINAND.

Het is dan meêr als reên, dat zich myn' gramschap wéndt
 Van hem op u, die dus gingt buiten het betaamen.
 Daar 's niets gedaan, daar gy u over hébt te schaamen,
 Gelyk gy nóch terstond my woudt gelooven doên?
 Het ging uwe eer te naa, toen ik het dorst vermoên;
 En 't kwétst uwe eer niet, dat gy zo vér komt te dwaalen
 Van in uw' kamer 'snachts een Edelman te onthaalen?
 Berreurt ge op deeze wys uw' dooden bédgenoot,
 Die nóch zo korteling gerukt is uit uw' schoot?

JAKOBA.

Het geen men niet bemint, is haast, én ligt vergeeten.
 'k Heb al de tyd met hem in ongeneugt versleeten;
 En daarom is 't niet vreemd, dat my zyn dood niet smart.

FERDINAND.

Wel gaat het stérvén van een' man u niet aan 't hart;
 Zo moest ten minsten de eer zo veel op u vermoogen,
 Dat gy in deeze staat wat meerder ingetoogen
 Zoudt leeven. Maar ik zal nu met myne eigen' hand
 Op u verhaalen die onlydelyke schand.

LUIDEWYK.

Heer Ferdinand, hou stil, én, eer gy zoekt te wreken
 De hoon, die gy vermoedt, ik bid, hoor my ééns spreken,
 Geloof me, uw' Zuster heeft in 't minste niets bestaan,
 Waar meê zy de eerbaarheid te buiten heeft gegaan:
 Dierhalven laat dit vuur van gramschap wat verdooven.

JAKOBA.

Wilt gy Heer Luidewyk, én my nóch niet gelooven,
 Geloof dan onze Moei, die al den handel weet.

Ka-

Katryn , gaa , roep haar straks , eer dat zy zich ontkleed.
Maar daar komt ze aan. Zy zal u al het wérk verklaaren.

V Y F D E T O O N E E L.

JAKOBA, SOFIA, FERDINAND, LUIDEWYK,
KATRYN, FLIP, JAN, IDA, ANTO-
NETTE, NIKLAAS, DIRK.

EI MOEI, doe tóch den toorn myns broeders ééns be-
daaren.

Hy dreigt me , én meent , dat ik de eer van ons huis bevlék,
En my in myne plicht te buiten gaa; ontdek
Myne ontschuld ééns; én zég, hoe 't alles is gelégen.

SOFIA.

Myn Neef; uw' Zuster heeft in 't allerminst niet tégen
De wélbetaamlykheid gedaan, nóch haare plicht
Vergeeten; 'k weet den grond van alles. Had myn' Nicht
Iets tégens de eer bestaan, ik had het niet geleeden.
Een' zuiv're liefde deê 't haar doen; dies wees te vréden.

FERDINAND.

Eene onbeschaamdheid, Moei, die al de waereld doemt,
En lastert, hoor ik, dat gy zuiv're liefde noemt?

JAKOBA.

Ik weet niet, hoe gy my dus durft verongelyken.
Héb ik u myn ontzag niet meenigmaal doen blyken,
Schoon ik 't niet schuldig was, in weêrwil van myn hart?
En héb ik niet (maar ach! gy weet, met wélk een' smart)
Myn' overleeden' man op uwe raad genomen,
Alleen om u wat meêr te doen in aanzien komen.
Acht gy dat réden om te twyff'len aan myn' deugd;
Om dat ik ééns voogdés wil weezen van myn' jeugd?
Héb ik uw raad niet steeds gevólgt, én daarenboven
Ook zélv' niet toegestaan, dat gy me zoudt verlooven
Aan één, die 'k nimmer zag dan in zyn schildery?

Maar

Maar eind'lyk al, wat ik gedaan heb, stond my vry;
Ja, gy zyt oorzaak van de gunst, die 'k heb beweezen
Aan Luid'wyk.

FERDINAND.

Ik?

JAKOBA.

Ja gy: Gy hebt my aangepreezen,
Hoe deugdelyk hy was, hoe Aad'lyk, én hoe schoon;
En my tot bruid voor hem zyn vader aangeboôn.
Al dit heeft in myn' borst een' vonk van liefde ontfteeken;
En daarom kunt gy my met récht niet tégenspreken;
Als oorzaak van myn' min hebt gy alleen de schuld.

LUIDEWYK.

Mêvrouw, ei zég me, én hélp my uit myn ongeduld;
Bén ik het zélf, aan wien gy waart beloofd te trouwen?

JAKOBA.

Gy zélf, myn Heer.

LUIDEWYK.

Mêvrouw, ei, wil uw woord tóch houwen,
Gelyk ik 't myne doe. En gy, Heer Ferdinand,
Maak my in plaats van vřind, door deeze huuwlyksband,
Tot Broeder.

FERDINAND.

Dit verbond zou ons geslagt vereeren;
Maar 'k twyffel Luidewyk, óf gy in dit begeeren
U wél beraaden hebt, én vrees voor 't naaberouw,
Dat uw' verhaafte keur ligt haastig vólgen zou.
Myn zuster heeft zich zo behoorlyk niet gedraagen,
Gelyk haar wel betaamde, al kan zy u behaagen.
En alhoewél zy door die zotterny haare eer
Niet heeft te kort gedaan; haar' vryheid ging te veer,
Ja 'k bén beschaamd. Het voegt welleevende Edellieden,
Als ons, alle opspraak, ja haar' schaduw zélf te vlieden.

SOFIA.

Gy neemt het punt van eer te hoog. Heer Luidewyk
Ziet béter in de zaak, als gy, én heeft gelyk.

't Raakt

't Raakt my behalven dat: al wat hier is bedreeven,
Daar moet men my, niet haar, de heele schuld van geeven;
Maar zég, Heer Luidewyk, volharige in uw besluit?
En gy Nicht?

LUIDEWYK.

Schoonheid geeft tóch antwoord.

JAKOBA.

't Is 'er uit,

'k Héb niet geveinsd; ik vind myn hart tot u geneegen.

LUIDEWYK.

Ach Ferdinand! én gy?

FERDINAND.

Ik héb 'er niet meer tégen;

Ja 'k bèn geheel verblyd; dewyl gy 't zo begeert,
Dat op het onvoorzienst myn' vrees in vreugd verkeert.
Verschoon my, Heer, dat ik, van éd'le toorn ontsteeken,
Deeze ingebeelde hoon begeerde op u te wreken:
En gy, Mèvrouw, die 't wérk zo vér door uw beleid
Gebragt hébt, steur u niet aan myne oplopendheid.

LUIDEWYK.

Hoe zal ik u myn' dank, én u myn' liefde toonen?

JAKOBA.

Dat hebt gy klaar gedaan: dies dénk ik sléchts aan 't loonen.
Maar, Heer, dewyl ik, om het stérvén van myn' man,
U zonder opspraak voor het jaar niet trouwen kan,
Zo vrees ik, dat gy my zo waardig niet zult achten,
Om na den bruilóftsdag een heel jaar tyds te wachten.

LUIDEWYK.

'k Zal om dat groot bezit, Mèvrouw, hoewél 't my smart,
Een jaar vertoevens zacht verkrygen op myn hart.

SOFIA.

Kom; ieder een nabéd! 'tis éénmaal tyd van scheijen.
Het is by tweén.

LUIDEWYK.

Ik zal u in uw' kamer leijen,

Zo 't u beliest, Mèvrouw.

FER-

80 HET SPOOKEND WEEUWTJE.

FERDINAND.

Men hou het alles stil,
 Wat hier gebeurd is, zo men my behaagen wil.

KATRYN.

Daar is jouw géld weêr, Flip.

FLIP.

De Droes haal dat getover!
 Ik zie 't is alles waar. Och! óch! wat komt je al over,
 Onnooz'le ménschen, én ô ongelukkig land,
 Daar 't vólk om tovery vervólgd wordt, én verbrand!

Einde van het Vyfde én laatste Bedryf.

